

Narodna mesečna
55 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja co-
loretne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2954 — nočna 2994, 2994 in 2954

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.549 za inzerate
Sarajevu št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Locarno

Naš ministrski predsednik in zunanji minister dr. Milan Stojadinović je v sredo pred senatom brez ovinkov izpovedal, da nam kot državo spor, ki je izbruhnil po enostranski odpovedi lokarnske pogodbe in vsled oborožitve Porečja, ki je odpovedi pogodbe sledilo, nič ne briga. Pogodbo so razum Francije in Nemčije podpisale še Anglija, Belgija in Italija. Spor vlada torej neposredno med temi peterimi državami in je na njih ležeče, kako ga urede. Ničesar ni v tem sporu, kar bi dovolilo, da bi se razširil tudi izven omenjenega kroga peterih držav in nobene pravne podlage nimamo, da o kakšnih koristih sploh molčimo, da bi se v to zadevo vmešavali. Naša skrb mora biti posvečena temu, da se ne razširi in v svojih posledicah ne zajame tudi tistih držav, ki pri sklepanju lokarnske pogodbe niso bile udeležene in jih njen obstoj ali njena kršitev kot države ne sme zanimati.

Navzlic temu modrumu stališču, ki ga je naša država zavzela, pa je nesporno, da debata, ki se razvija med Francijo in Nemčijo, med Francijo in Anglijo ter med Anglijo in Nemčijo, našo javnost vsebinsko silno zanima in da se je sledeč svojim različnim čuvstvom tudi pridno udeležuje. Nekaterim, predvsem onim, ki jim imponirajo visoke številke in pogumni udarci po mizi, se zdi, da je Nemčija ravnala pravilno, ko je stresla s svojih ramen bremena, ki niso bila v čast 65 milijonskemu narodu. Drugi zopet bolj sočustvujejo z ranjeno pravico, češ, kam pa bomo v mednarodnem življenju prišli, če bo iz občejanja med narodi izginila vsaka moralna in nobena pogodba ne bo več sveta. Pravo mora imeti nadoblast nad golo silo, tako pravijo in pri tem izražajo svoje simpatije Franciji, ki igra v tej borbi vlogo pobornice za premoč prava nad golo silo proti nemškemu mišljenju, da namreč gola sila daje in deli pravo in pravico.

Ne da bi hoteli kakorkoli vplivati na razvoj tega prepira, ki ima pri nas čisto platoničen značaj, ker se mi kot država, kot rečeno, v njega ne vmešavamo, se nam vendar zdi koristno, da bi na podlagi nekaterih zanimivih zgodovinskih dejstev po svoje pripomogli, če ne k razčiščenju tega težkega spora, pa vsaj k bolj prodornemu razumevanju dogodkov, ki razburjajo francosko-nemško mejo. Francosko-nemška nesoglasja niso od danes ali od včeraj. Tudi jim ne bo napravila konca kakšna nova pogodba, čeravno sklenjena za dobo 25 let ali za vse bodoče čase, kakor jo nemški državni kancler ponuja. Francosko-nemški prepriki, ki se periodično razvijajo v krvave vojne, tudi niso izraz kapric tega ali onega francoskega oziroma nemškega državnika. Oni izvirajo iz osnovno si nasprotujoče stvari obeh narodov, francoskega in nemškega, ki sta tako nesrečna, da zemljepisno govorjeno, živita drug ob drugem. Iz teh stoletja starih nesoglasij, sporov, vojn, drug drugega do golega poznata in se medsebojno oecnujeta ne po izjavah, ki jih kakšen njihov državnik daje, marveč na podlagi zgodovinskih izkuslev, ki sta si jih oba nabrala in ki so prirodni izliv, naj so modernejši izvora ali stoletja stari, njihovih narodnih geniev, ali po domače povedano, izraz njihove naravi. A prav se v stoletjih ni spreminjala.

V tej zvezi pripoveduje eden najboljši bistroumih sodobnik francoskih zgodovinarjev Gabriel Hanotaux v svoji knjigi o versailleskem miru, da je novembra 1918 poslal maršalu Fochu, ki ga je vprašal za nasvet, po kakšnih smernicah naj se z Nemci pogaja za mir, pisemce sledeče vsebine: »Nemčija, ki ji ni bilo treba prenašati vojnih grozot na svojem ozemlju in ki je pripravljena, da vojno ob prvi priložnosti zopet ponovi, bo pod takšno strogo centralistično vlado začela svoj gospodarski preporod in se vdala svojim prilicnim političnim in nacionalnim težnjam. Komaj da bodo člani mirovne pogodbe podpisani, se bo že trudila, da se jim izmuzne in da reši nazaj, kar je izgubila, medtem ko bomo mi še obvezovali rane, zadobljene v vojni, ki je divjala po našem ozemlju. V desetih, petnajstih letih bo Nemčija, ki se bo vrnila nazaj k svoji stari legendi o cesarstvu, ki ima svoje veliko apostolstvo, začela zopet z vso težo pritiskati na našo usodo in na usodo Evrope. In tisti pritisk se bo imenoval — vojna nevarnost.« Gabriel Hanotaux je bil torej prerok, ki je do dna poznal dušo svojega nasprotnika. Toda on je sodben in je Francoz. Čuvstva mu lahko zatemnijo mirno razsodnost duha. Pa gremo v zgodovini nazaj za sto let in poiščimo državnika, ki ga še danes slavijo kot enega najbolj modrih v moderni zgodovini. Nekdanji avstro-ogrski kancler knez Metternich, pred okroglo sto leti strah in trepet evropske diplomacije, je takrat, ko je bil še avstro-ogrski poslanik v Parizu, v neki noči, poslani cesarju Napoleonu I. 1907 tako-le opisal »genij« ali prav nemškega naroda, ki mu je duša Prusija: »Prusija, ki je ostala neizpremenjeno zvesta svojim načelom, je v zadnjih 10 letih zelo napredovala in dosegla mogočno oblast v Evropi. To svojo vlogo bo hotela nevklonljivo igrati dalje, četudi vrže od sebe vse obveznosti politične in mednarodne morale. Ona bo mirno naprej izkoriščala nesreče drugih narodov, ne da bi se ozirala niti na svoje obveznosti, niti na svoje še tako svečano dane besede. Pri Prusih je vse neiskreno, razun neki za nas nepojmljivi gon razgibanosti, ki je zaslužni nemški narod še bolj kot njegove vlade in ki ga sili, da nikoli ne more ostati to, kar je, da ne more nikdar biti miren, ampak ali razpadati ali pa napredovati. Človek ima vtis, ko da bi bil Metternich pisal za naše čase.

Nemčija, njena narav, je ostala ista, kot je bila pred sto in pred več sto leti. Spremenil in popobiljšal je ni prelatizem, ki je le ovrnil osvežujoče delo katolicizma in dal nemškim pogubnim, revolucionarnim gonom vedno novih pobud. Spremenil ga ne bo narodni socializem, ki je nemirnost nemške naravi, ki ne spoštuje nobene moralne ovire, povzdignil v plemensko čednost in jo vsemu narodu naložil kot najvišjo dolžnost.

Pri pogajanjih, ki so v teku, lebdi Francozom pred očmi vsa ta stoletja izkustva. Za to se za pogajanja ne navdušujejo, obljubam ne verjamejo. Z vulkanom se ni mogoče pogajati. Proti vulkanu se morajo postaviti samo obzidja. Zgodovina francosko-nemških odnošajev je torej le zgodovina obzidij, ki jih podirajo in zopet postavljaajo. Sedanji spor bo samo en člen več v dolgi zgodovini osnovnih nesoglasij in težko bo francoskim državnikom zameriti, če zgodovini bolj verjamejo kot pa obljubam vulkana ...

Državni proračun sprejet

Določila finančnega zakona, ki jih je senat spremenil, bodo uzakonjena rednim potom

Seja klubov vladne večine

Belgrad, 30. marca. m. Pred današnjo sejo narodne skupščine je bila seja poslanskega kluba JRZ in kluba vladne večine, kateri je predsedoval predsednik kluba Dragiša Cvetković. Prisostvoval ji je tudi član Narodnega kmetskega kluba Zivota Milanović, kakor tudi večje število senatorjev, članov delovnega kluba v senatu. Takoj po otvoritvi se je predsednik vlade dr. Milan Stojadinović zahvalil poslancem za izraženo mu zaupanje, ki bi vladi dalo vzpodbudo, da bo nadaljevala započeto delo. Nato se je pa predsednik vlade dr. Milan Stojadinović bavil s spremembami, ki jih je senat sprejel v finančnem odboru ter je v tem pogledu izjavil, da to vprašanje ni pravno, temveč čisto politično. Radi tega se pri sprejetju mora to imeti pred očmi. On, kas. z. tudi vsi člani kraljevske vlade smatrajo, da se proračun mora sprejeti tako, kakor ga je senat sprejel z gotovimi omejitvami, ki so v tem trenutku neobhodni. Govor predsednika vlade dr. Stojadinovića so poslanci in navzoči senatorji pozdravili z dolgotrajnim ploskanjem.

Po seji so izdali tole resolucijo:

Klub narodnih poslancev JRZ, klub narodnih poslancev skupščinske večine in narodni seljaški klub smatrajo, da je sedaj po enoletnem finansiranju z dvanajstinami nujna in neodlojljiva državna in ljudska potreba, da se sprejme proračun za leto 1936-37 s veljavo od 1. aprila dalje.

Upoštevajoč samo to potrebo in ne posega-joč sedaj v razpravo o ustanovitvi zadevnega sklepa senata kraljevine Jugoslavije, bodo naši trije klubi glasovali za sprejetje opomb, ki jih je storil senat. Pri tem pa izjavljamo:

1. Naše današnje glasovanje v izjemnih razmerah se ne sme in ne more tolmačiti kot precedens za bodoče podobne primere, in

2. pričakujemo od kraljevske vlade, da v kar moči kratkem času po zakonski poti uveljavi vsa tista pooblastila, ki jih je senat odklonil in ki so važna za dovolitev narodnih in državnih potreb.

Na seji je bilo sklenjeno, da bo v imenu vladnih klubov govoril in zagovarjal stališče klubov g. Mile Miškulin.

Seja Narodne skupščine

27. redni sestanek narodne skupščine, za katerega je vladalo v tukajšnji javnosti veliko zanimanje, je ob pol 11 otvoril predsednik narodne skupščine g. Čirič.

Zatem sta se javila k besedi poslanca Rašovič in Milutinović. Na njune očitke je odgovoril predsednik narodne skupščine, ki je med drugim dejal: Nisem izdal naloga, da se ne bi puščali narodni poslanci v skupščino, ali pa da bi se preiskovali. Moj nalog šefu javne varnosti se je glasil: »Gospode narodne poslance morate vlijudno naprositi, da v primeru, če imajo pri sebi orožje, le tega blagovolijo vam izročiti, ako bodo dvorane zapustili, ga bodo dobili nazaj.« Prosim narodno skupščino, naj ta moj odgovor blagovolijo vzeti na znanje in to tem prej, ker bo v primeru, če kdo ni izpolnil naloga, kakor sem ga jaz dal, temveč je morebiti na svojo roko storil kaj več, dolžni kaznovan.

Za tem se je zopet javil k besedi poslanec Rašovič. Izražal se je neparlamentarno in predsednik Čirič mu je moral dati opomin ter pozval poslance, da spoštujejo svojega predsednika vsaj v narodni skupščini, če že drugod ne. (Banjanin v senatu!) Ko je predsednik izgovoril te besede, je nastalo v dvorani živahno in dolgotrajno odobravanje. Slišali so se vzkliki: »Živijo predsednik Čirič!»

Besedo je dobil poslanec Milenko Milutinović, proti čemur pa so protestirali poslanci vladne večine in poslanci JRZ ter narodnega kmečkega kluba.

Nato je bilo sporočeno, da je finančni odbor predložil narodni skupščini svoje poročilo z ločenim mnenjem manjšine in predsednika finančnega odbora in sicer o spremembah in dopolnitvah, ki jih je izvršil senat v predlogu finančnega zakona za proračunsko leto 1936-37. Poročilo administrativnega odbora, ki je bilo nato prečitano, je bilo soglasno sprejeto, nakar so bile prebrane interpelacije in sicer poslanca Djordje Jevtiča na predsednika kraljevske vlade o velikih prejemkih, ki jih ima senator Svetozar Tomić od društva Rdeči križ kot njegov podpredsednik in o protizakonitem članstvu v upravnem odboru agencije Avala d. d. senatorja dr. Uroša Krulja. Obe interpelaciji sta bili poslani predsedniku kraljevske vlade. Potem je bilo prebranih nekaj prošenj in vlog, ki so se vse odstopile tozadevnemu odboru.

Predsednik narodne skupščine je potem sporočil, da hoče pred prehodom na dnevni red odgovoriti na kratko na dve vprašanji in sicer na vprašanje poslanca dr. Janko Baričevića, člana Jevtičevega poslanskega kluba o poslancih, ki jih je narodna skupščina izročila sodišču ter na vprašanje poslanca Mite Dimitrijeviča, ki je izjavil, da je nastopil neizogiben moment, da se radi materialnega olajšanja naroda čimprej izda sklep o oprostitvi denarnih kazni in glob. Na vprašanje poslanca Baričevića je predsednik narodne skupščine dejal, da je vsem poslanecm znano, da izročitev omenjenih poslancev zahteva notranji minister. Znano je tudi, da se je vodila debata o tem, če ima notranji minister sploh pravico zahtevati izročitev narodnih poslancev radi vodstva kazenske preiskave, ali pa, če ta pravica pripade samo pravosodnemu ministru. S tega sem, pozivajoč se na največje avtoritete v našem državnem pravu, na g. Slobodana Jovanovića, dejal, da po njegovem mnenju in po dosedANJI praksi ni samo notranji minister lahko zahteval izročitev omenjenih poslancev, temveč bi kaj takega lahko zahtevali tudi drugi nižji neposredni organi, da vodijo kazensko preiskavo. Predsednik pravi, da se je že pred tem vprašanjem, ki ga je nanj stavil poslanec Baričević, večkrat interesiral tako pri predsedniku vlade kakor tudi pri notranjem ministru in pri samem upravniku belgradske policije, če poteka preiskava tako, kakor to določajo za-

Združena opozicija

Belgrad, 30. marca. m. Takozvani delovni odbor združene opozicije je imel danes zopet konferenco v stanovanju bivšega ministra Miše Trifunovića. Današnje konference so se udeležili Ljuba Davidović, Joca Jovanović, Miša Trifunović, Večeslav Vilder, Božidar Vlačić in dr. Milan Gavrilović. Konferenca je pretresala sedanji politični položaj.

konski predpisi. Predsednik izjavlja, da je vedno dobil zagotovilo, da se preiskava vodi v najhitrejšem tempu, glede vprašanja pa, ki ga je stavil nanj poslanec Baričević, je pa večeraj ponovno vprašal ter dobil odgovor in tudi dokaze, da se preiskava vodi s pospešeno naglico, kakor se mora v takih slučajih goditi. Preiskavo vodijo oblasti, ki so po zakonu o zaščiti države za to pozvane.

Poslanec Baričević se ni zadovoljil z odgovorom predsednika skupščine.

Predsednik skupščine Čirič je potem odgovoril na vprašanje Mite Dimitrijeviča ter dejal, da to vprašanje po svoji snovi ne bi smelo biti naslovljeno nanj kot predsednika narodne skupščine, ker skupščinski predsednik ne more prejudicirati spora. Poslanec Dimitrijevič je radi tega odgovoril, da je to vprašanje poslal predsedniku kr. vlade.

Debata o proračunu

Skupščina je nato prešla na dnevni red. Poročilo manjšine finančnega odbora, ki predlaga, naj narodna skupščina sprejme v celoti vse spremembe in dopolnila, ki jih je izvršil senat v predlogu finančnega zakona, je podal poročevalec manjšine odbora Nikola Sokolović. Oddvojeno mišljenje pa je podal predsednik finančnega odbora Mita Dimitrijevič.

Skupščinski predsednik Čirič je nato otvoril

45 milijonov za Hitlerja

Berlin, 30. marca. Ob 1.15 je bil objavljen sledeči neuradni izid volitev: Vsega je glasovalo 44.942.040. Od tega je glasovalo za Hitlerjevo listo 44.381.217. Proti Hitlerju oziroma neveljavnih glasov je bilo oddanih 542.823. Tako je za listo, katere nosilec je vodja rajha državni kancler Adolf Hitler, glasovalo 98,8%, proti pa z neveljavnimi glasovi 1,2%.

Danes dopoldne se je nemška vlada sestala k seji, ki ji prisostvuje tudi šef generalnega štaba in na kateri je predvsem razpravljala o večerajšnjem glasovanju, ki je izzvalo v vladnih krogih največje zadovoljstvo. Takoj nato se je prešlo na proučevanje mednarodnega položaja v zvezi s temi volitvami in v zvezi z večerajšnjim govorom francoskega zunanjega ministra Flandina, ki je tudi poudarjal željo Francije, da se ohrani mir. Nemška vlada je pričela takoj sestavljati tudi nove predloge, s katerimi naj bi se zavaroval mir na zapadu Evrope.

Po večerajšnjem glasovanju, ki je dalo 99% glasov vseh nemških volitev za Hitlerja, se pričakuje, da bo nemška vlada v novih predlogih posebno poudarjala, da govori v imenu vsega nemškega naroda in da so njeni predlogi zadnji, ki jih lahko neodvisna in svobodna država komu predloži. V novih predlogih bo istotako posebno poudarila, da nemška vlada ni po tem glasovanju v stanju, da predlaga karkoli, kar ne bi bilo v skladu z zahtevami Nemčije po erakopravnosti. Nemški predlogi bodo konkretni, toda kar se tiče gotovega dejstva o Porenju in kakrtnihkoli novih nevtralnih con, pa bo Nemčija vztrajala na svojem dosedanjem stališču in odklanjala vse, čemur se upira nemški narod. Nemčija smatra, da je versajska pogodba za njo končno uničena in bo samo na tej podlagi dala nove predloge, ki pa bodo lahko sprejemljivi za Francijo in za vse zahodne države.

Kaj pa sedaj

Pariz, 30. marca. b. Jutranji tisk in politični krogi splošno smatrajo, da je z večerajšnjim dnem končana vrsta uspehov, ki jih je mogel Hitler doseči v Nemčiji in se sploh postavlja vprašanje, kaj bo Hitler sedaj storil s temi 45 milijoni pristaši. V Nemčiji so sedaj izčrpani vsi uspehi. Uspeh se sedaj lahko doseže samo še na zunaj, na tuj račun. Sedaj so na vrsti Litva, Avstrija, Švica, Nizozemska, Danska in Gdansk. V tem oziru bo moral sedaj Hitler odkrito položiti karto na mizo. »Journal« piše: Če upoštevamo sredstva, ki so

o omenjenih spremembah in dopolnilih debato ter je podal besedo poslancu dr. Miškulinu. Pri presoji sprememb, je dejal, ki jih je v finančnem zakonu predložil senat, je treba gledati s treh stališč, in to s finančnega, pravno-formalnega in s političnega stališča. S finančnega stališča spremembe nimajo pomena in niso vredne, da bi med obema domoma prišlo do ostrejšega spora. S pravno-formalne strani sklep senata ne bi mogel vzdržati kritike. S politične strani pa se vidi, da leže tu težave vsega problema.

Poslanec Miškulin se bavi tudi z debato v senatu, ki da je v glavnem šla za tem, da pokaže, da je politika 6. januarja v nevarnosti. Ni pa bila osnovana na stvarnosti in potrebah, ki danes stoji pred nami. Važno pa je samo to, koliko kdo dela za Jugoslavijo in ujene koristi. To pa hoče sedanja vlada, ki jo napadajo z leve in desne, z leve, češ, da se prepočasi urejajo, z desne pa, da je država v nevarnosti in da se ruši avtoriteta državne oblasti.

Vlada bo izvedla ves svoj obnovitveni program ter zadovoljila narod. Ali hočete nazaj diktaturo? Gospodje, verujte, to se ne bo zgodilo, to ne more biti, kajti mi moramo iti samo naprej, nikakor pa ne nazaj. Mi lahko pademo, toda samo tedaj, če bodo za nami prišli liberalnejši in svobodoumnejši ljudje, ne pa diktatorji. Današnji sklep skupščine bo takšen, kot to zahtevajo potrebe države, ki mora imeti proračun s prvim aprilom. S tem se pa ne ustvarja in se tudi ne more ustvariti precedent, da bi to smatrali za prakso, ki jo mi sami s svojo voljo priznavamo in odobravamo. Skupščina mora sprejeti omenjene spremembe in dopolnitve, in jo prosi za dovoljenje, da prebere resolucijo v imenu poslanskega kluba JRZ, kluba vladne večine in narodnega kmečkega kluba (ki so navedene zgoraj. Op. ured.).

Nato je dobil besedo v imenu Jevtičevega poslanskega kluba dr. Dragotin Kojič, ki je kritiziral sedanjo vlado. Med njim in poslancem Uzeljevičem so pričele padati žaljivke in zanesle tak spor, da je grozilo, da bo predsednik prekinil sejo. Za Kojičem je govoril v imenu neodvisnega kluba Milenko Marković, ki je predlagal, naj skupščina sprejme omenjene spremembe senata v finančnem zakonu.

Proračun sprejet

Po kratki izjavi Mite Dimitrijeviča je predsedujoči dr. Režek izjavil, da je lista govornikov izčrpana, in je zaradi tega odredil glasovanje z vstajanjem in sedanjem. Sprejete so bile vse spremembe in dopolnitve senata v finančnem zakonu soglasno. S tem je bil državni proračun za leto 1936-1937 sprejet.

Ob 14.30 je dr. Režek zaključil sejo in izjavil, da bo prihodnja sklicana pismeno.

se uporabljala pri večerajšnjih tolitvah in če pogledamo, kako pokorno se je nemški narod vdal Hitlerju, se pojavi samo po sebi vprašanje, kakšen namen je vse to imelo.

Pastirsko pismo školov

Berlin, 30. marca. c. Vsi nemški škofje so ob priliki večerajšnjih volitev objavili pastirsko pismo, v katerem pravijo, da je nemškim katolikom zelo težko, da se ob sedanjih volitvah veče vprašanje nemške svobode in časti z režimom, ki vlada v Nemčiji. S temi volitvami se obenem voli parlament stranke, ki vodi borbo proti temeljnim idejam katoliške vere. Poleg tega je stranka preganjala katoliške mladinske organizacije. Kljub vsemu pa pozivajo škofje katolike, da naj izvrše tokrat svojo državljansko dolžnost in oddajo svoj glas za čast in svobodo nemškega naroda.

„Volitve“ in plebisciti

Prvi nemški državni zbor je bil izvoljen dne 12. novembra 1933. Oddanih je bilo za Hitlerja 39.639.000 glasov (92,2%) od vseh oddanih glasov, neveljavnih je pa bilo 3.349.000 (7,8%).

Takoj nato je sledil plebiscit, s katerim si je Hitler pustil potrditi izstop Nemčije iz Zveze narodov. Plebiscit je dal Hitlerju 40.602.000 glasov ali 93,6% oddanih glasov.

Dne 19. avgusta 1934 je bilo po Hindenburgovi smrti novo ljudsko glasovanje, s katerim se je Hitler proglasil za državnega vodjo in kanclerja. Dobil je 39.363.000 glasov (88,13% oddanih glasov), proti njemu je glasovalo 9,8%, neveljavnih pa je bilo 2,2% oddanih glasov.

Sedanji državni zbor je imel v svoji »poslovni doba« samo 6 zasedanji. 1. V decembru 1933 je poslušal Hitlerjev govor in sprejel zakon o predobit« samo 6 zasedanji. 1. V decembru 1933 je poslušal Hitlerjevo razlago o vzrokih, zakaj je dal umoriti Rühma in njegove tovarise, ter odobril to postopanje. 3. Dne 4. avgusta 1934 je poslušal Hitlerjev žalni govor za maršalom Hindenburgom. 4. Dne 21. maja 1935 je poslušal Hitlerjeva zunanjepolitična razmišljanja. 5. Dne 15. septembra 1935 je poslušal Hitlerjevo notranje in zunanjepolitična razglabljanja ter sprejel nekaj zakonov o ureditvi države, o ureditvi vojske itd. 6. Dne 7. marca 1936 je poslušal Hitlerjevo razlago, zakaj je raztrgal lokarnske pogodbe.

Separatistični slovenski pojavi v „Jutru“

Proračunska razprava našega senata je bila zanimiva tudi po tem, da so najintimnejši tovariši gospoda dr. Kramerja, to je gospod namestnik kr. namestnika, senator Banjanin, potem njegov drug, ki je istotako namenjen, da v slučaju potrebe nadomesti enega izmed kraljevih namestnikov, gosp. Zec, nadalje slovesi gospod dr. Grga Angjelinovič in druge korifeje integralnega jugoslovenstva, ljuto napadali slovenstvo kot izrečno separatističen, z jugoslovenskim državnim in narodnim edinstvom nezdružljiv in za državo skrajno nevaren pojav. Posebno pa je bila ta njihova ataka zoper ljudsko, kulturno in pravstveno osebnost Slovencev, ki so po mnenju gospodov Banjanina, Zeca in Angjelinoviča samo neko plemo s svojim dialektom in drugimi lokalnimi običaji, naperjena zoper »Slovenec«, ki ga ti gospodje v svoji očitni antipatiji do tega malopomenega, še čisto v klerikalizmu tičečega ljudstva najbrž sami ne berejo, ampak jim je dolžne izrezke iz našega lista brez dvoma preskrbelo tajništvo JNS v Ljubljani. »Slovenec« je srbski in hrvatski del JNS v senatu slikal v najbolj črni barvi kot glasilo, ki da ne priznava jugoslovenstva, taj narodno edinstvo ter ni samo v nasprotju z načeli kraljevanjskega manifesta pokojnega velikega kralja, ampak tudi s programom vlade dr. Stojadinovića samega. Prav posebno pa se je v obeh teh prerokov integralnega jugoslovenstva »Slovenec« pregrešil s svojim protestom zoper namero monopolizacije in unifikacije šolskih knjig, ker je v tem svojem protestu bil tako drzen, da je Slovence označil kot ljudstvo s svojo narodno kulturo in individualnostjo, ki ima naravno pravico do svojega jezika in kulture, do čim po naziranju gospoda namestnika kraljevega namestnika Banjanina Slovenci niso individualnost, ampak izločeni del neke splošne mase brez vseh lastnih pravic in potreb ter brez svoje kulture, ki pač po mnenju gospoda Banjanina ni nič drugega ko manj vreden in nadaljnji razvoj nevreden produkt nekih čisto plemenskih tradicij. Pa saj gospod Banjanin ni povedal s tem ničesar novega, ker to pesem nam poje integralno jugoslovensko časopisje že od ustanovitve naše države dalje.

Zanimiva je pri tem samo vloga slovenskega dela JNS. Gospodje dr. Kramar, dr. Marušič in Pucelj so se namreč v senatu tudi oglašili, in sicer z zelo obširnimi govori, toda o tako zvanem slovenskem vprašanju, kateremu so njihovi tovariši iz srbohrvatskega dela naroda posvetili pretežno del svojih izjav, pa niso znilili nobene besedice, da bi bila v prvi vrsti dolžnost slovenskih senatorjev, da o tem povedo svoje mnenje. Tako žalibog ne vemo, ali se predstavniki slovenskega dela integralnega jugoslovenske stranke strinjajo z izjavami svojih srbohrvatskih kolegov ali ne. To je tem bolj obžalovati, ker v takem

slučaju, kakor je bila debata v senatu, ki se je od strani JNS skupine sukala predvsem okoli jugoslovenskega problema, se mora pač po pravici soditi, da tisti, ki molči, pritrjuje, to tem bolj, ker so napadi zoper »Slovence« izrekli brez dvoma bili navdihnjeni iz ljubljanskega oddelka JNS kuhinje.

Sprito tega se je moralo vsakemu čitatelju slovenskega glasila JNS, to je »Jutra«, kaj čudno zdeti, da je ta list baš za časa jugoslovenske debata v senatu priobčil kar tri separatistične slovenske članke, in sicer o »Gregorčičevem večeru v Beogradu 21. t. m.«, »Iz življenja sarajevskih Slovencev 25. t. m. in »Iz slovenskega dijaškega življenja v Beogradu 23. t. m. V poročilu o Gregorčičevem večeru v prestolnici naše države nam »Jutro« navdušeno pripoveduje, kako »Društvo Slovencev v Beogradu« prireja slovenska predavanja o Cankarju, Gregorčiču in Aškercu, kako da v njem predavajo slovenski kulturni delavci v najštevilnejšem slovenskem jeziku in kako da skrbi in neguje slovensko prosveto — to se pravi, kako da goji slovenski separatizem, ki so ga gospod Banjanin in njegovi tovariši v senatu tako zelo obojevali. Istotako izvemo iz »Jutra«, kako da »Slovenski klub« in »Slovensko delavsko društvo Ivan Cankar« v Sarajevu imata slovensko čitalnico in knjižnico ter celo vpriparjata igrokaze separatističnega Slovence Ivana Cankarja, kar je po mnenju gospoda Banjanina gotovo zelo opasno za integralno jugoslovenstvo, ki take stvari smatra za škodljive ostanke slovenske plemenske kulture. Toda višek je, kar »Jutro« poroča o slovenskem dijaškem življenju v Beogradu, kjer se unitaristični slovenski dijak od JNS po »Jutrovi« besedah samih »prizadevajo za poglabitev slovenskega duha in za presajanje slovenskih kulturnih in prosvetnih vrednot na boogradska tla, in to pod pokroviteljstvom Nj. V. kraljeviča Andreja! Kaj bo na to rekel gospod namestnik kraljevega namestnika, senator Banjanin? In kaj bo moglo odgovoriti na to »Jutro«, ki piše v takem očitnem nasprotju z integralističnimi jugoslovenskimi izjavami gospodov Banjanina, Zeca, Angjelinoviča in tovarišev, h katerim so slovenski JNS senatorji molčali? Ali pa se bo mogoče »Jutro« pridružil stališču »Slovenca«, ki ga zavzema, kakor smo slišali v senatu, tudi srbski senator g. Djordjevič, da smo namreč Slovenci (čisto v duhu in smislu »Jutrovi« poročil o negovanju slovenske kulture na belgrajskih in sarajevskih tleh) svoja ljudska kulturna individualnost v državni in narodni skupnosti vseh Jugoslovancev, ne pa del kakšne zbrozge, ki ne obstoja — kakor smo trdili v svojem tako zelo napadnem protestu zoper monopolizacijo in unifikacijo šolskih učbenikov?

Na odgovor smo zelo radovedni.

„Taktika našega Odiseja“ (Udaren članek „Samouprave“)

Senator g. Janez Pucelj je v začetku svojega govora v senatu nakazal načelno in idejno smerne političnega dela s temle besedami: »Gospodje senatorji, jaz sem tudi kot človek zelo mirne narave in moja politična praksa mi je narekovala isto zadržanje tudi vsled tega, ker smo Slovenci najmanjša veja v velikem slovenskem narodu in jaz sem bil v tem majhnem narodu šef najmanjše stranke, torej si že zaradi tega nisem mogel vzeti za vzor niti Ahila, niti Herakleja, niti Hektorja, tudi ne kraljeviča Marka z buzdovanom, ampak sem se mogel ozirati samo po Odiseju in se od časa do časa nekoliko poslužiti taktike Odiseja iz Homerja... In če po malem, kakor sem rekel, vzamem za vzor taktiko Odiseja — nato pa je g. senator nadaljeval svoj slavni govor, v katerem je skušal Slovence Srbom zatožiti, češ da so oni še vedno Jugoslanci zgolj iz zadrege, ne pa iz prepričanja in veselja, in naj bodo Srbi previdni, koga vzamejo v jugoslovensko vlado, on da bi bil bolj priden in vdan kakor pa so sedanji Slovenci, ki so v vladi. Na ta njegov govor je »Samouprava« pod zgornjim naslovom objavila sledeči članek:

»Velika zgodovinska borba je končana. Na Balkanu je zrastle nova država, ki je bila sen naših največjih idealistov. Mnogi boreci iz časov te zgodovinske borbe so pozabljeni, iz enostavnega razloga, ker v tej veliki in težki borbi niso iskali sebe, niso sebi ustvarjali politične konjunktore, ampak so delali iz prepričanja, iz čistega nacionalizma. Mesto njih pa vidimo na vidnih položajih ljudi, ki na te položaje niso prišli zaradi svojih velikih nacionalnih zaslug, ampak edino zato, ker so se znali okoristiti s politično konjunkturo, ki jo je g. senator Pucelj v svojem govoru v senatu imenoval »taktika Odiseja«. Taki nacionalni pigmeji se po opravljenem poslu, po končanih borbah, v katerih jih nikdar nismo videli na izpostavljenih mestih, tudi nismo v času borbe nikdar elišali njihovih imen, radi bijejo na prsa in hvalijo, da so bili največji junaki. Ako nekdo zasluži drugih pripisuje sebi, je to stvar okusa, ako pa nekdo pred nezadostno poučenosti z neobstoječimi prikazovanjem zgodovinskih dogodkov skuša zmanjšati zasluge velikih zgodovinskih oseb, kakor so bili ljubljanski škof eivolas g. dr. Jeglič in dr. Korošec, je pa to stvar morale. In to je hotel senator in bivši minister g. Janez Pucelj s svojim govorom v senatu 23. marca. V zavesti, da ne bi zadel, ako bi dr. Korošec pokazal kot nenacionalnega človeka, ker je njegovo javno delo le preveč znano, je g. senator Pucelj skušal zmanjšati veliki pomen borbe za zedinjenje vseh Jugoslovancev v dunajskem parlamentu pod vodstvom dr. Korošca s temle besedami: »To, kar je dr. Korošec zahteval takrat, pa ni bilo nič drugega kot trializem v mehan stare Avstrije, z žrtvovanjem vsoga tistega, kar je naš jugoslovanski Piemont ustvaril tekot zgodovine.« V tisti dobi, ko so bile avstrijske ječe polne naših ljudi, največ pa slovenskih duhovnikov iz Štajerske, nismo nikjer niti videli niti slišali sedanjega senatorja Janeza Pucelja, da bi postavljal kakor drugo, v tistem času mogočo politično formulo za zedinjenje, kakor pa so jo postavili slovenski, hrvatski in srbski parlamentarci v dunajskem parlamentu s svojo majniško deklaracijo. Da, vna borba g. Pucelja je bila v tistem času v tem, kakor sam priznava v govoru, da dobi mesto nekega vojnega žitnega komisarja in še danes ne more pozabiti, da je to mesto dobil nekdo drugi, menda še boljji kakor je on. Ako bi imel g. Pucelj vsaj malo iskrenosti »maliga Göbbelsa za Slovenijo« kakor je blagovolji imenovali g. ministra dr. Kreka, bi v svojem govoru povedal tudi znano dejstvo, da je cesar Karel, ki je videl, da politična akcija g. dr. A. Korošca in njegovih tovarišev napreduje, poklical k sebi dr. Korošca in mu ponudil za Jugoslovane več kakor neki trializem, samo če prizna avstro-ogrsko krono, pa da je g. dr. Korošec to ponudbo odločno odbil in pogumno izjavil, da je ideal vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, da se zedinijo v jugoslovensko, popolnoma neodvisno državo, brez

Habsburžanov. Ako g. dr. Korošec tega ne bi bil storil, bi imel g. Pucelj danes morda popolnoma drugačno priliko za »taktiko Odiseja«, morda bi bil celo minister na Dunaju.

G. Pucelj danes misli, da bi moral g. škof dr. Jeglič ob avstrijski mobilizaciji imeti na voljo drugega nagovor, kakor pa ga je moral imeti po nalogu avstrijskih oblasti. Čudno se čudimo, da g. Pucelj takrat, ki je bil avstrijski vojak, ni vrgel orožja iz rok in imel pred vojaški govor, kako naj se upro zoper Avstrijo. Šele danes se je spomnil, da bi moral to nekdo drugi napraviti. Da, ako bi g. Pucelj imel toliko ljubezni do resnice kakor »mali Göbbels Slovenec«, bi v svojem govoru povedal tudi to, da je bil silovasi škof dr. Jeglič eden izmed največjih borecev za jugoslovansko idejo in da je v tistem času, ko so se mnogi politični velikaši iz stranke, kateri je pripadal tudi g. Pucelj, obojevali zanesiti idejo osvobodjenja in zedinjenja med široke narodne množice, ker so se bali za svoje glave, odločili, da bo storil to sam s svojo duhovščino. Šele pod tem moralnim pritiskom so se predstavniki drugih strank odločili, da podpišejo »majniško deklaracijo«, ki je idejo osvobodjenja in zedinjenja zanesla med najširše kroge naroda do zadnje hiše v najbolj pozabljeni gorski vasi. Med Slovenci ni človeka, brez ozira na strankarsko pripadnost, ki ne bi o. dr. Jegliču govoril s polnim spoštovanjem in priznanjem njegovih velikih nacionalnih zaslug, razen g. Pucelja. — Si tačiesse!

Banovinski proračun odobren

Belgrad, 30. marca. m. Finančni minister je potrdil proračun dravske banovine za leto 1936-37, in to v takšem obsegu, kakor je bil v razpravi na banknem svetu in kakor ga je predlagal v odobritev finančnemu ministru ban dravske banovine.

Železniška prometna šola pride v Ljubljano

V železniškem ministru se razpravlja o ukinitvi železniške prometne šole v Beogradu in o njenem prenosu na oblastna ravnanstva. Ako se ta zamisel izpelje, potem bomo dobili Slovenci v Ljubljano svojo železniško šolo za področje ljubljanskega ravnanstva, pri čemur ne bomo več zapostavljeni, kot se je to dogajalo doslej. Iskreno pozdravljamo ukrep gosp. ministra Spähe in želimo, da se to izvrši že z novim šolskim letom.

Zloglasni niški shod JNS znova pred parlamentom

Belgrad, 30. marca. m. Poalanec Bora Živadinovič je s svojimi tovariši vložil interpelacijo na prometnega ministra zaradi znanega niškega shoda JNS. G. Živadinovič navaja v svoji interpelaciji: Meseca aprila 1933 je bil v Nišu velik shod JNS. Po izpovedi šefa stranke Nikole Uzunovića je sodelovalo na tem shodu 200.000 ljudi. Železnice so za ta shod prevalele iz vse države udeležence brezplačno. Po tedanji tarifi je stala vozna karta za prihod in odhod povprečno kakih 100 Din, kar znaša za celotno število udeležencev 20 milj. Din. Poleg tega so se zaradi velikega navela v vagonih poškodovali številni vagoni ter je napravilo teh vagonov stalo državo zelo mnogo denarja. Naproša prometnega ministra, da narodni skupščini pove: 1. Ali je JNS odnošen njen šef Nikola Uzunovič plačal to voznino državi za prevoz potnikov-udeležencev niškega shoda? 2. Če je plačal, koliko je plačal, in ali odgovarja to tedanji razmeram glede voznih olajšav za prevoz potnikov? 3. Ali se je povrnila državi škoda, ki so jo povzročili udeleženci shoda v vagonih? — Za interpelacijo zahteva poslanec Živadinovič nujnost, ki jo je podpisalo poleg njega še 14 narodnih poslancev.

== Z abesinskih bojišč ==

Asmara, 30. marca. AA. DNB poroča: Italijanske čete na severni fronti so zadnje dni dosegle nekaj novih uspehov in zasedle več strateško važnih točk. Na skrajnem desnem krilu je sedaj prvi zbor pri Maici, severno od jezera Ašangi, kjer je, kakor znano, abesinski cesar koncentriral svoje čete. Tretji italijanski zbor je potem, ko je prepratil reko na pogorju Tembija, zavzel 27. t. m. zelo važno strateško točko Sokota in pripravil vse potrebno za napredovanje po karavanski poti, ki od tam vodi proti Desijeju, Addis Abebi in Gondarju. Pohod proti Sokoti so izvršili mešani oddelki tretje armade. Vročina je na tem pohodu znašala celo 45 stopinj v senci. Cela ta pokrajina je čisto puščavska. Vsi poglavarji plemen so se tukaj predali Italijanom. Drugi armadni zbor je nadaljeval z napredovanjem preko reke Takaze v zapadni smeri. Čete so pri Maici in kleti zgradile most, ki je dolg 100 m. Ta del vojske je napredoval do Deba besa, ki se nahaja na južozapadnih obronkih Semiena. Pri tem je moral prekoračiti ozemlje, ki je celo pri domačinih znano kot zelo težavno in skoraj neprehodno. Na desnem krilu je domača ko-

njenica prešla reko Setit, in potem ko je zavzela Kafto, obkolila Amba Birbutan in tamkajšnje posadko, ki se je hotela upreti, prisilila k predaji. Na ta način so Italijani zagospodarili vsem pokrajinam južno od reke Setit. Ta pokrajina je tropska z mnogo džunglami. Torej teče sedaj italijanska fronta v sklenjeni črti od Nigare na sudanski meji jugovzhodno proti jezeru Ašangi.

Posebni Havasov dopisnik poroča: Zavzetje Tebareka in Sokote od strani Italijanov pomeni važen strateški uspeh Italijanov. Tabarek štiti posest oblasti Semien in otvarja pot v Gondar, Sokota pa gospodari potem, ki vodi v Desje. Na ta način je tretji italijanski armadi omogočeno, da lahko manevrira v teh smereh. Verjetno je, da bodo izkoristili Italijani ta položaj in obkolili ogromno gorovje Semiena, čigar najvišji vrh je ras Dasian in je visok 4600 m.

Kairo, 30. marca. AA. Stefani poroča iz Port-Saida, da je prispel tjakaj parnik »Cesarea«, na katerem potuje italijanska prestolonaslednica v Vzhodno Afriko. Egiptovske oblasti in italijanska kolonija so jo svečano pozdravili.

Razpad „stahanovstva“ „Ničvredni lenuhi in postopači“ (Moskovska Pravda)

Pariz, 30. marca. SE. »Tempso« moskovski dopisnik poroča, da je stahanovski pokret, ki so ga s takšno silo razbojnali kot odrešilen pojav v sovjetskem gospodarstvu, naletel na nepremagljive ovire. Uradni gospodarski listi sovjetske republike, kot so »Za industrializacijo« in »Trude«, odkrito priznavajo, da so stahanovski predvsem s kvalitativno slabim delom. Tudi »Pravda«, ki je uradno glasilo Kominterne, je sedaj priznala neuspeh tega gibanja. Stahanovski pokret se je ponekod moral splošno ustaviti, pravi »Pravda« in navaja celo vrsto dokazov. V svileni industriji število stahanovcev hitro pada. V tekstilni industriji stahanovci številno sicer ne padajo, toda njihovo delo je slabše in nobeden ne doseže predpisane količine. V premogovnih in železnih rudnikih na Uralu pa se je pojavila cela vrsta škandalov.

Tam so stahanovstvo sploh zadušili. Rudarji sploh ne delajo več, ampak postopajo s prekrizanimi rokami po rovih. Doga je tudi, da so rudarji, ki presegajo stahanovski količnik, a odklanjajo ta časten naslov, na drugi strani pa se z njim bohotijo očitni lenuhi, ki so stranki prijetni. »Pravda« silno napada povzročitelje tega razpada levega pokreta. Oni, ki nosijo odgovornost, so večinoma šefi komunistične stranke same, ki se hočejo vmešati v gospodarstvo, kjer nič ne razumejo. Za nje je postalo stahanovstvo samo neke vrste idejna in politična propaganda. Njim je zadosti, da prireajo bankete s stahanovskimi delavci, da od teh banket pošiljajo brzojavne pozdrave na vse strani in da brzojavljajo na osrednji urad v Moskvi cele dolge liste v imenu stahanovskih delavcev, ki so pa dejansko le ničvredni lenuhi in postopači. Te ljudi bo treba brez usmiljenja zatreti.

Domači odmevi

Arhiv „polovcev“ naiden

Tuzla, 29. marca. d.

Te dni je bilo vlomljeno v pisarno tržnega nadzorstva v Tuzli. Vlomilca so prijeli, ko je imel v rokah še ves material, ki ga je pobral v pisarni. Med tem materialom pa je tudi arhiv Jevtić-Popovičeve organizacije »Pof«, razni letaki in propagandistični material bivšega režima. Vse to je bilo že 9 mesecev shranjeno v pisarni tuzlanskega tržnega nadzorstva. Mestni župan je o ylomu in najdbi polovskega materiala odredil preiskavo.

Zakaj proti političnim zakonom

Sarajevska »Pravda« je ob zadnjih proračunskih debatah v senatu objavila daljši članek pod naslovom »Strah reakcionarjem pred notranjim mirom«. Med drugim pravi v tem članku tudi tole: »Akcijski ljudi iz »glavnega odbora« je izključno osebnega značaja iz edine želje, da bi dobili politično moč v svoje roke. Dokaz za to je tudi neka izjava enega izmed prvakov teh ljudi, ki je bil tudi na zborovanju v Sarajevu in ki jo je dal piscu teh vrstic. Rekel je: »Ne bomo dovolili Milanu Stojadinoviću, da bi uveljavil politične zakone in na ta način dobil uspešne voljne parole. Mi ga bomo pri tem ovirali. Samo ta izjava je zadosten dokaz, da vsi to akcijo razglašajo in prikaže v njeni pravi luči.« — Zaključuje »Pravda«.

O konfincijah

V štev. 1—2 belgrajškega lista »Policija« razpravlja znani pravni strokovnjak dr. Franjo Goršič, generalni inspektor notranjega ministristva, o konfincijah, ki jih je prejšnji režim odredil iz političnih nagibov. Pride do zaključka, da te konfincije niso imele nobene pravne osnove in so bile potemtakem protizakonite. Politične oblasti so jih izvajale po čl. 12 odst. 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Dr. Goršič pa uspešno dokazuje, da se ta predpis nanaša samo na — potepuhe in da torej ne daje nobene osnove za preganjanje državljanov v drugo mesto, ako redno sodišče dotičnega ni obsodilo radi potepušva po čl. 12 odst. 1 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi in dokler ta obsodba ni postala pravomočna. Na istem stališču je stalo tudi upravno sodišče v Celju. To je na pritožbo današnjega notranjega ministra dr. A. Korošca in dr. Natlačena, današnjega bana dravske banovine in advokata dr. Ogriška iz Celja proti odredbi banke uprave o njihovi konfinciji razsodilo tako, da je razveljavilo odredbo banske uprave, češ, da po zakonu ni utemeljena. Po tej razsodbi pa je Jevtić-Popovičev režim upokojil vse člane celjskega upravnega sodišča, ki so sodelovali pri tej razsodbi, med temi tudi samega predsednika sodišča.

Zanimivo je, da je to objavljeno v »Policiji« — pravilo listi, ki pišejo o tem članku.

Slovenski knjigovezi v Beogradu

Belgrad, 30. marca. m. Včeraj je prišla semkaj deputacija knjigovezov in sorodnih obrti iz Ljubljane, ki jo sestavljajo Alfonz Škof, Jože Zahajek in B. Grgar. Deputacija, ki zastopa vso knjigoveško obrt v Sloveniji, bo prosila za sprejem pri vseh merodajnih ministrih ter jim bo svetovala naj se spremeni zakon o učbenikih iz 1929 ter prepreči monopolizacija teh knjig kakor tudi šolskih zvezkov in da se naj vse tozadevne državne nabave in naročila za drav. banovino razpišejo v tej banovini po zgornjem društvu, ki bo o tem obvestilo svoje člane. Deputacija nosi s seboj posebno spomenico, ki je bila sprejeta na obnem zboru društva, ki so se ga udeležili vsi knjigovezi v Sloveniji. Deputacijo je danes sprejel minister dr. Miha Krek.

Dunajska vremenska napoved: Mlo in mirno vreme, močno oblačno, mestoma dež. prehodna razjasnitev ni izključena.

Zagrebska vremenska napoved: Večinoma jasno, z lahkim porastom oblačnosti, toplo in stalno vreme.

Neresnične vesti o naši državi

Belgrad, 30. marca. AA. Povodom neresnih in tendencioznih vesti, lansiranih iz inozemstva, da se nahaja v naših kaz. zavodih okoli 10.000 političnih kaznjencev, je zastopnik pravosodnega ministra izdal predstaviteljsko tiska sledeče pojasnilo:

Kraljevska vlada, ki je zvesta svojemu političnemu programu, je predložila širši ukaz o pomilostitvi političnih kaznjencev, ki obsega 102 osebe, proti katerim se še vodi kaz. preiskave, radi prestopkov po čl. 1 in 2 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Od teh je predvidena v pomilostitvi odpuščitev še ne izrečene kazni 99 krivcem. Zmanjšana je kazen 65 oseb. Pet oseb je aboliranih, v treh slučajih pa je izrečena poudarjena abolicija. Izvzete pa so osebe (192), ki so obsojene radi komunizma in one (81), ki so obsojene radi dejanj po čl. 1 zak. o zaščiti javne varnosti in reda v državi (kakor uboj generala Kovačevića, za rope itd.).

Amnestija obsega v vsej državi 65 oseb, ki jim je zmanjšana kazen, in 273 oseb, ki so obsojene radi čl. 1 zakona o zaščiti reda in mira v državi, medtem ko se nahaja 338 oseb, ki so v vseh kaz. zavodih v državi za dela iz čl. 1 zakona o zaščiti države.

Jasno je, da so popolnoma neosnovane in tendenciozne vesti, ki se širijo v inozemstvu, da je v vseh naših kazenskih zavodih tisoč obsojencev zaradi del po čl. 1 in 2 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Brez dvoma so amnestije v znatni meri doprinele k splošnemu pomirjenju v državi, kar že samo na sebi najbolje demantira tendenciozne inozemske vesti.

Zveza avtobusnih podjetij se zahvaljuje predsedniku vlade

Novi Sad, 30. marca. AA. Danes je bila zaključna plenarna seja zveze avtobusnih podjetij kraljevine Jugoslavije. Razpravljali so o celokupnem položaju avtobusnega prometa v naši državi. Zveza je sprejela važne sklepe o svojem nadaljnjem delu. Iz obsežnega poročila glavnega tajnika Gračanina, ravnatelja »Putpika« v Novem Sadu, izhaja, da se je stanje avtobusnega prometa v naši državi splošno popravilo. Glavna zasluga gre naklonjenosti predsednika ministrskega sveta dr. Stojadinovića, prometnega ministra dr. Spähe in finančnega ministra dr. Letice.

Pravega morilca Lindberghovega otroka so sedaj baje prijeli

Trenton, 30. marca. AA. Havas poroča: Vodja javne varnosti za pokrajino Merkar je sporočil, da je dal aretirati bivšega advokata v Trentonu Paula Vendela, ki je bil ertan iz advokatskih vrst. Obtožuje Vendela zaradi umora Lindberghovega otroka. Vendel je priznal, da je Hauptmann nedolžen in da je on ukradel Lindberghovega otroka. Otrok je umrl po nesrečnem slučaju in Vendel ga je odnesel na mesto, kjer so ga našli. On je tudi pisal pisma, v katerih zahteva denar, oporeka pa, da bi bil dobil ta denar. Vendel je bil aretiran že v New Yorku 14. februarja t. l. pod sumom neke goljufije, loda sodnik je izjavil, da je Vendel priznal pred policijo zaradi pritiska. Toda že tedaj so sumili o njem, da je on v zvezi z umorom Lindberghovega otroka.

Marševsko porotno sodišče bo zaslislalo v torek Pavla Vendela, ki je podal nekatera priznanja v zvezi z ugrabitvijo in umorom Lindberghovega otroka. Policijske oblasti so zahtevale od sodišča, da naj zasliši Vendela, predno bi se karkoli sklenilo o Hauptmannovi usodi.

Naše dijaštvo

69. redni občni zbor J. k. a. d. »Zarja« bo v sredo dne 1. aprila 1936, ob 4 popoldne v društvenem lokalni Milihošičeva cesta 5, Akademski dom.

Občni zbor društva »Sokolovci« se vrši danes, dne 31. marca ob 4 popoldne v lokalni, Tyrševa 23. Za vse članice obvezni vabljene tovarišice »Danke«. Odbor.

Občinske volitve v 7 občinah

Odločna zmaga JRZ v petih občinah — JNS ni mogla nikjer postaviti lastne liste

Ljubljana, 30. marca.

Rezultat včerajšnjih občinskih volitev je sledeč:

Dobrna: Samo lista JRZ: 258 glasov, 18 odbornikov; vol. upravičencev 486. Udeležba 53%.

Ihan: Samo lista JRZ: 182 glasov, 18 odbornikov; vol. upravičencev 268. Udeležba 68%.

St. Jernej nad Dolenjskem: JRZ: 625 glasov — 22 odbornikov, opozicija 195 glasov, 2 odbornika; vol. upravičencev 1314.

Radvanje pri Mariboru: JRZ: 290 glasov — 15 odbornikov, socialisti 193 glasov — 3 odbornike; vol. upravičencev 758.

Vitanje pri Konjicah: JRZ: 115 glasov — 2 odbornika, združena opozicija 382 glasov — 22 odbornikov; vol. upravičencev 815.

St. Vid nad Ljubljano: Samo lista JRZ: 615 glasov, 24 odbornikov; vol. upravičencev 963. — volilo 64%.

Študenec pri Mariboru: Lista g. Schreiberja (JRZ) 149 glasov — 1 odbornik, lista g. Kaloba 890 glasov — 23 odbornikov; vol. upravičencev 1644.

Z včerajšnjimi občinskimi volitvami v sedmih občinah je JRZ v Sloveniji napravila zopet velik korak naprej, saj ji je uspelo, da si je od sedmih novih občinskih odborov osvojila pet in sicer povsod z prevladujočo večino. Da kljub zelo težkim gospodarskim razmeram naši ljudje drže tako trdno disciplino in zavestnost, je namočnejše preročilo za krepak razmah naše ljudske politike tudi v bodočih, lepših dneh.

Za Dobrno pri Celju, ki je važen letoviški kraj, so JNSari vedno junaško trdili, kako močno politično postojanko za nje predstavlja. Toda to je bilo le znano širokoumestje JNSarskih veljakov, ki pa niso mogli postaviti niti kandidatne liste, ko je prišlo do odločilnega boja. Dobrna je politično važna občina, v kateri je zaradi bližine industrijskega Celja zelo številčno zastopano tudi delavstvo.

Ihan je bila vedno trdna politična postojanka preje SLS in je ostala tudi sedaj v JRZ. Tudi tu niso mogli politični nasprotniki postaviti liste. — Prebivalstvo pripada po veliki večini kmetijsko-delavskemu sloju.

St. Jernej nad Dolenjskem je ena največjih naših podeželskih občin. Prebivalstvo je skoraj izključno kmečko. Pred letom dni se je razširila po Sloveniji vest o prodiranju mačkova v krško dolino. Lep uspeh, ki ga je JRZ kljub nekim krajevnim osebnim nesoglasjem med samimi pristaši JRZ dosegla pri sedanjih občinskih volitvah, pa je dokaz, da so prebivalci lepe šentjernejske doline slej ko prej politično ob strani velike večine slovenskega naroda.

Za Radvanje pri Mariboru se je vršil trd boj med JRZ in socialisti, ki imajo tukaj že od nekdaj svoje močne postojanke. Zmaga JRZ pomenja zaradi tega tem večji in vidnejši uspeh.

Vitanje pri Konjicah so bile od davnih časov ena najtrdnjših postojank nemstva in nemčurstva na slovenski zemlji. Po vojni je ta občina dosledno z večino glasov volila proti skupni fronti slovenskega ljudstva. Nekaj let je imelo radičevstvo v Vitanjih močno oporo. Večina ljudi je gospodarsko zelo odvisna in jim razni kruhodajalci namerjajo tudi politično mišljenje in prepričanje. — Torej volitve bi v taki občini, kakor so Vitanje, za JRZ brez dvoma mnogo bolj izpadle.

St. Vid nad Ljubljano je izmed vseh občin, v katerih so se v nedeljo vršile volitve brez dvoma politično najbolj pomembna, to pa zaradi visoke politične zrelosti občanov in pa zaradi krajevne lege, ki dela St. Vid za predmestje Ljubljane. Sentvidčani, ki so po svojih poklicih uradniki, obrtniki in delavci, so za JRZ politiko oddali tako izredno visoko število glasov, da je našim nasprotnikom popolnoma sapo zaprlo. V »Jutru« pisalo sedaj, da je bila lista JNS onemogočena. — S čim pa, gospodje? Jutrovc se namenoma tako izražajo, da bi utegnil kdo sklepati, da se jim je godila krivica. V resnici pa niti niso mogli svoje liste postaviti. — To je bilo tisto, kar jim je »onemogočilo« kandidiranje in borbo za eno najpomembnejših slovenskih občin. Pri volitvah so agitirali za abstinenco, kar pa jim ni uspelo.

Študenec pri Mariboru je najmočnejša marksistična trdnjava v Sloveniji. Sicer je nosilec socialistične liste g. Kaloh podal izjavo, da je član JRZ in da je tudi več odbornikov na njegovi listi, ki pripadajo JRZ, vendar je pošteno treba potek volitev vzeti tako, da so socialisti volili g. Kaloha kot svojega človeka, in se v tem smislu tudi »Delavska Politika« zanj agitirala.

TEL. 22-21 **KINO UNION** TEL. 22-21
Danes ob 16., 19.15. in 21.15. uri
najzabavnejša **Lehárjeva** opereta
Clo-Clo
Marta Eggerth, Leo Slezak, Hans Moser
Ne zamudite!

Danijel Omerzu:

Vojna v Galiciji

Začela se je prava, krvava vojna, ki se je takole razvijala: Ko je levo krilo ruske vojske, 3. in 8. marca, vdorilo preko vzhodnih galizijskih pokrajin ter naglo napredovalo preko Brodovja in Tarnopola, se je avstrijska vojska, kakor že povedano, postavila v bran na črti Rava Ruska, Zol-kiev, Przemyslanj, Dnjester, ki je bila za Avstrije edina obrambna pozicija vzhodne Galicije in mesta Lwowa, zelo važnega križišča cest in železnice.

Na tem prostoru so delovale 8. armada generala Brudermanna in 2. armada generala Boehma. V teh štirih dneh so se bili strašni boji, s katerimi so Avstrijci hoteli zaustaviti nadaljnje prodiranje ruskih armad. Z vso naglico so medtem akumirali ogromne sile manjvredne utrdbe okoli mesta Lwowa s topovi in jih pripravili na odpor, čimer pa avstrijski generalni štab ni več uspel. Krvave borbe, ki so bile v teh dneh tako rekoč pred vrati Lwowa, so se razvijale z vso srditostjo in hrabrostjo na obeh straneh; menjajoči se boji uspehi so končno četrti dan določili rusko zmago.

Bili so to grozni, a obenem veličastni prizori. Le malo vasi je bilo, ki niso stale v ognju. Nad glavami vojujočih se armad so višeli oblaki črnega dima. Posebno hudi boji so bili četrti dan, dne 30. avgusta, na desnem krilu avstrijske vojske med Bobrko in Zvircem, kjer so Rusi strahovito pritiskali; najhujši pa so bili okrog samega kraja Zvirce, ki leži nekaj višje na griču in obvladuje vso okolico. Na zelo obširnem trgu te vasi je mrgo-

odobravamo, da niso bile volitve v »izbranih« občinah, kjer bi brez dvoma mogla JRZ pokazati rekordne in nad vse odlične rezultate. Tako pa so te volitve, kjer so glasovale občine, ki dajo najrazličnejši politični profil, pokazale sledečo sliko: Povsod je JRZ ali v večini, ali pa v krepkem, samostojnem razmahu in tudi v politično najbolj težkih občinah. JNS, ki se je več let predstavljala v Belgradu kot stranka, ki ima večino Slovenije za seboj, ni upala nikjer postaviti svoje lastne liste, marsikje pa tudi »združena opozicija« ni liste spravila skupaj. — To dejstvo nam pove več, kot pa vse brezplošno zavijanje po »Jutrovin« kolonah. JNS ni več v Sloveniji lista fronta, proti kateri bo šel v bodočnosti poglaviti boj. Slonela je na nasilju in korupciji; ko je izgubila oblast, života in se z intrigami. — Za JRZ se odpira velika delovna naloga med delavstvom. S pametno, stvarno gospodarsko in kulturno politiko moramo delavstvo zopet včleniti v narodni organizem. Volitve so pokazale tudi to, da se prav nikjer ni »zanesti« in da naši ljudje ne smejo nikdar in nikoli misliti, da bo kar samo po sebi »vse dobro«. Kolikor si bomo v trdem boju sami izvojevali, to bomo imeli. Ne prezirimo, da se nasprotniki srdito bore tudi za najmanjšo občino. Za to pa, tudi za občinske volitve: vedno vse na delo. Samo v trdem boju dobljene zmage so nekaj vredne! —

Zgradba nove kolodvorske pošte v Mariboru - nujna potreba

Maribor, 30. marca.

V včerajšnjem »Slovenec« smo poročali o načrtih, ki se pripravljajo za zgradbo nove kolodvorske pošte v Mariboru. Potrebno je še v javnosti pojasniti, zakaj je nova pošta zgradba tako nujna potrebna. Mariborska kolodvorska pošta predstavlja obsežen aparat, ki postaja zaradi naraščanja dela od leta do leta večji. Pred leti, ko v Mariboru še ni bila tako razvita industrija in trgovina, so sedanjí prostori za kolodvorsko pošto povsem zadostovali. Sedaj pa so posli že tako narasli, da jih je skoro nemogoče zmagovati. Najbolj očitno je to v poštnem uradu v kolodvorskem posloppju. V temni pisarniški sobici se stiskajo pisemski oddelek, telefon in telegraf ter paketni oddelek. Slednji je tako obremenjen, da včasih stranke s 50—100 paketi zabarikadirajo za več časa vso pisarno, da je nemogoče priti do okenc. Dnevno ekspedira ta oddelek do 500 paketov, kar je zaradi tesnobe skoro nemogoča stvar in jo zmore osebje samo z največjo požrtvovalnostjo. Zadaž za to pošto pisarno se pa nahajajo temne luknje, v katerih se zbira in ekspedira z vlaki vsa paketna in pisemska pošta iz vseh treh mariborskih poštnih uradov. Promet v teh luknjah je ogromen, ker se odpravi vsako noč okrog 2000 paketov poleg druge pošte. To pa je samo en oddelek celoga poštnega urada. Drugi oddelki so razmetani na raznih straneh.

Belgrajski velesejem

Belgrad, 29. marca.

Lepi uspehi ustanove ljubljanskega velesejma, ki se je obdržal kljub težki gospodarski krizi na zavidni višini, in ki je bil osnovan iz skupnih žrtv **privatne slovenske podjetnosti**, je opogumil tudi belgrajske gospodarstvenike, da se začeli misliti na slično ustanovo v Belgradu. Po par ponesrečenih poizkusih in kljub znatni podpori in pomoči oblasti, se je zdelo, da taka ustanova nima v Belgradu potrebnih pogojev za svoj obstoj. Časopisna polemika, ki se je začela to- in onstran Save proti in za velesejem, je počasi prenehala in v tem molku so bili izdelani veličastni načrti za izgraditve enega največjih in najmodernejših velesejmov, ne samo na Balkanu, marveč v vsem Podonavju. Prostor za belgrajski velesejem je določen v trikotju med savskim železniškim mostom (progo) in cesto preko novega zemunskega mosta do Zemuna. Skupno meri ta ploskev preko en milijon m². Z ozirom na to, da je ta prostor izpostavljen velikim poplavam, predvidevajo načrti, da se za velesejem določena ploskev dvigne do potrebne višine in celotno betonirana. Sama zgradba velesejskih stavb, ki predstavljajo po izdelanih načrtih vso veličastnost moderne arhitekture, je proračunana na okoli 8 milijonov Din. Na desni strani ceste od novega zemunskega mosta v smeri proti Zemunu pa se namerava uporabiti za to primeren ogromen prostor za konjske dirke. Tudi za dirkališče so že izdelani načrti od najboljših prestolniskih arhitektov. V to svrhu se misli investirati nadaljnih 20 milijonov dinarjev. Splošno vlada prepričanje, da belgrajski velesejem, na katerem bi razstavljal celokupna jugoslovanska industrija in obrt znatno propomogel do veljave naši industriji in nič manj

Občinska uprava v Kranju razrešena

Ljubljana, 30. marca.

G. ban dravske banovine dr. Marko Natlačen je izdal odlok, po katerem na podlagi § 129-2 zakona o občinah razrešuje občinsko upravo mesta Kranj, in sicer mestnega župana Cirila Pirca ter občinske odbornike Mavrilija Mayerja, Josipa Tajnika in Franca Prijatelja.

Požar pri Naklem

Naklo, 30. marca.

V noči od sobote na nedeljo je v gospodarstvenem posloppju posestnika Goloba na Polci pri Naklem nastal požar. Čudno je pri tem požaru to, da je začelo goriti vrh strehe. Kljub temu, da so domačini rešili iz tega gospodarskega posloppja vse orodje in druge premičnine, vendar znaša škoda še vedno okoli 20.000 din. Gasilci so prišli na kraj požara šele potem, ko jih je šlo preko deklet klicati v Naklo, ki je kakih 20 minut oddaljeno od Police. Požar je zelo razburil vse domačine daleč naokoli. Pametno bi bilo, da bi se res že enkrat izvedlo to, kar so začeli že pred leti propagirati, namreč požarne telefone. Vsaka vas naj bi imela v kaki privatni hiši telefon, ki bi bil zvezan z oddelkom bližnje požarne brambe v dotičnem kraju. S tem bi se gotovo preprečila dostikrat velika škoda, ki nastaja vsled pogostih požarov.

Občni zbor stenografskega društva

»Slovensko stenografsko društvo« je v nedeljo na svojem občnem zboru polagalo načune za preteklo poslovno dobo. Mariborski stenografski krožek je poslal dva člana na ta zbor, na katerem je društvo slovesno izročilo upokojenemu gimnazijskemu ravnatelju Francu Novaku lepo izdelano diplomu o častnem članstvu. Sivolasega graditelja slovenske stenografije je počastilev, ki so mu jo izkazali njegovi učenci-stenografi, zelo vzradostila.

Društveni predsednik prof. dr. B. Svetel je poročal o društvenem delu za širjenje znanja stenografije tako pri oblasteh kakor pri praktičnih poklicih. Predvsem so se storiли koraki pri posvetnem ministrstvu, da se na novo imenuje slovenske stenografije, da se v spričevala uvede red za stenografijo in da na srednjih šolah uvede kot neobvezen predmet, kakor je že bil pred več leti. Društvo ima, dasi obstoja komaj nekaj nad eno leto, že lepo strokovno knjižnico, ki ji je s 40 knjigami dal temelj Golobov, bolgarski stenograf. (V obče so med južnimi Slovani bolgarski stenografi najizvahnější). Društveni stenografski tečaj za začetnike zelo napreduje in dosega učenci lepe uspehe.

Mariborski stenografi pridno delujejo in skrbijo za spopolnitev znanja.

Društvo namerava izdati »Zgodovino slovenske in slovenske stenografije«, ki jo piše prof. Pavlin. Delo je zamišljeno tako, da bi prikazalo zgodovino stenografije pri raznih narodih v raznih dobah, posebej pri slovenskih narodih. Podrobno bi bila opisana slovenska stenografija od njenih začetkov do obeh mejnikov Bezenška (1876) in Novaka (1900) in najnovejša doba. To vrstnega dela Slovenci še nimamo, zato bo društvo vse stori, da se najdejo sredstva za izdajo.

Pri volitvah je bil izvoljen skoro ves stari odbor s prof. dr. B. Svetelom kot predsednikom na čelu.

Gasilstvo

v dolnjelendavskem okraju

Preteklo nedeljo se je vršila v Dolnji Lendavi v prostorih meščanske šole skupščina gasilske župe za okraj Dolnja Lendava.

Župni starišina g. Taš Dragotin je v uvodu pozdravil vse zbrane delegate, predvsem gosp. okrajnega načelnika dr. Bratina, kot zastopnika političnih oblasti in gospoda poročnika Ralič Mi-loša kot zastopnika vojaške oblasti.

Nato je župni starišina podal svoje izčrpno poročilo in konstatiral skupščine te skupščine ter poudaril, da je v župi Dolnja Lendava včlanjenih 40 čet z 907 rednimi in 1799 podpornimi in 19 častnimi člani. Izrazil je svoje veselje nad sijajno udeležbo, ker je bilo navzočih nad 80 delegatov in so bile zastopane vse čete v okraju. V preteklem letu je bilo v tej župi 11 požarov, pri katerih je sodelovalo 353 gasilcev skozi 20 ur. Ponesrečil se je pri tem 1 gasilec. Škoda, ki so povzročili požari, znaša 138.000 Din. Veliko so pa rešili tudi narodnega premoženja ter obvarovali prebivalstvo ogromne škode, ki znaša okrog 500.000 Din. V tej župi se nahaja 1 dvokolna motorna brigadna, 1 motorni agregat, 1 avtomobil za prevoz mošava, 38 četverkolnih in 4 dvokolne brigadine.

V krasnih besedah je gospod starišina nato še govoril o gasilskih dolžnostih in o gasilski disciplini. Opozoril je poveljnika in delegate čet, da posvečajo večjo pažnjo pravi ljubezni med gasilci ter pazijo na voje in administracijo v četah ter navajajo člane, da bodo res gasilci z dušo in srcem, ne pa samo zaradi naših lepih paradnih oblek. Povedal je tudi, da je nošnja gasilskega kroja prepovedana, razen v službi in ob slovesnih prilikah. Čete naj redno pošiljajo svoja poročila, posebno še poročila o požarih, katere naj se dostavijo župi vsaj do 10. vsakega meseca in to tudi negativna poročila.

G. Taš je nato razvil lep in res strokovnjaško zasnovan načrt za letošnje župne vaje, poudaril joč pri tem, da te vaje ne smejo biti samo nekatere tekme, nego predvsem bratski, složni, disciplinirani in res strokovni nastopi čet. Vidi se, da je g. Taš kot bivši oficir izredno sposoben voditelj tukajšnjih gasilcev.

Tajniško poročilo je podal g. Nemethy Štefan in je bilo soglasno sprejeto. Ravnotako blagajniško poročilo g. Lutar Štefana.

Glede na razdelitev podpor iz gasilskega sklada sta bila slišljena dva predloga. Eden zato, da bi se podpore razdelile individualno po zmognosti in delavnosti čet, drugi pa zato, da se razdeli na vsako četo enako. Zmagal je zadnji predlog.

Skupščina je potekla povsem mirno in debate so bile strogo stvarne. Iz vsega se je videlo, da je župna uprava gasilske župe dolnjelendavskega okraja res prav na mestu in se gasilstvo tega okraja prav dobro razvija in po večini zelo uspešno deluje. —

ki bo nastala s tujo pomočjo in brez vsake stvarne potrebe, kot je to jasno dokazala prefeklost. Govorili o iluzijah večjega mednarodnega razvoja trgovine kot argumentu za osnovevanje velesejma, pa prepuščamo lajnikom.

armad grozotno lep. Kakor valovi viharnege morja so se valile vojaške mase po žgočem solncu in ognju, prahu in dimu proti zapadu. Nad glavami teh bežečih armad so pa treskali in se bližali ruski šrapneli.

Kakor daleč je videlo oko, povsod ogenj, dim in prah, tako da se je solnce ob štirih popoldne ekiralo za te temne oblake dima, ko da bi ne hotelo gledati te strašne, človeške nesreče. Nepozabni so bili prizori po vaseh, akoci katere so hitela umikajoča se vojaška krda. Prebivalstvo teh vasi, ki ni imelo več časa uteči, je jokalo v tej grozi in klee molilo ob cesti pred svojimi hišami. Ženske so držale v rokah sv. ikone, v bodrilo in tolažbo nazaj drveči vojski ter so se venomer križale. Domača živina je begala sem in tja ter iskala zavetja pred vse uničujočo vojno viro. Velji del teh umikajočih se vojakov je umerjalo svoj umik proti Lwovu, vse je tam pričakovalo rešitve. »Sedaj je vsega konec,« je šlo od moža do moža, »sedaj nas bodo itak morali kar domov poslati, saj je vse uničeno in izgubljeno.«

Mesto Lwow in vsa bližnja okolica je bilo kot ogromno mravljišče. Na stošobce ljudi je bilo tu zbranih. Na kolodvor so odpravljali zadnje vlake, evakuirali urade in državna skladišča. Na kolodvorski rampi so bile nakopičene kar gore novih vojaških uniform, ulanških kožuhov, ki bi jih morali naložiti in rešiti pred Rusi. Kar gore vrel z moko, ovsom, sladkorjem in drugimi ogromnimi zalagami raznega provijanta za več milijonov vrednosti je bilo tu. In vse to je moralo ostati, nepoznano je bilo. Ze so Rusi proti večeru ogražali tudi sam Lwow. Kolone, ki so se pripravile, da bi

prenočile v okolici Lwowa, so morale najhitreje zopet na noge. »Daj,« se je glasilo zopet povelje, »vse proti zapadu, proti Przemyslu! Le hitro, hitro! Rusi so na severni strani mesta, že prav blizu!« In šlo je zopet v temno noč, za nami so pa razsvetljevali ogromni požari vasi in javnih zgradb ter skladišč in mostov temno nebo. Bila je pregrozna noč.

Kakšna sprememba v življenju in to v štiri in dvajsetih urah! Lwow je bil izgubljen za Avstrijo in vsa vzhodna Galicija. Ze drugo jutro so ga zasedle zmagovite ruske vojske. Avstrija je morala Lwow prepustiti, ne da bi ga mogla braniti. Brez dvoma hudo razočaranje in udarec za avstrijske merodajne kroge, ki je zadel v živo! Ruski neokretni medved, kakor so ga bili vajeni imenovati Avstrijci, je presenetil zapadno Evropo. Madož iz rusko-japonske vojne je bil opran! Avstrijska armada se je umikala dalje proti zapadu, ogromne mase je bilo treba zopet zbrati. Pri mestecu Sadowa, nekako v sredi med Lwovom in Przemyslom, so se avstrijske vojske ustavile in se v vsej naglici zopet uredile, tako da so že 2. septembra 1914 začele zopet napadati mestce Grodek, katerega so Rusi medtem že z vzhodne strani deloma imeli v rokah! Treba je bilo na vsak način to hitro prodiranje ruske vojske zadržavati. Toda kako?

Ali bo ta razbita armada, izmučena od hudih zadnjih bojev in oslabiljena, še sploh mogla zdržati v odprti bitki rusko premoč? Strategični oziri so pa Avstrijcem velevali, da za vsako ceno, prej ko se umaknejo za trdnjavo Przemysl, nudijo Rusom še eno bitko in sicer pri Grodeku.

(Dalje)

Drobne novice

Kolendar

Torek, 31. marca: Benjamin, mučenec; Modest, škof. — Ta mesec je dan zrastle ob 11 ur 2 minut za 1 uro 46 minut na 12 ur 48 minut.

Novi grobovi

† S. Marianne de Sales (Josipina) Kos. V samostanu Marijinega Obiskovanja Thurnfeld v Hallu pri Inomosti je v soboto zvečer ob pol 10 v 20. letu redovništva umrla srčno dobro, samo za molitev in delo živeča sestra Marianne de Sales, svojedobno po vsej Ljubljani radi svoje velike požrtovalnosti za Boga in bližnjega dobro znana gospa Kosova. »Ljudska kuhinja«, salezijanski zavod na Rakovniku in mnoge druge karitativne organizacije so jo prištevale med svoje zveste suradnice. Našem revnemu dijaštvu je bila druga mamica. Dne 17. marca letos je blaga pokojnica dopolnila 69. leto življenja. Samostanska družina v Thurnfeldu, posebno pa njene slovenske sestre so izgubile z njeno smrtjo ljubečo »mamicco«. Pokopali so jo večerj, 30. marca, v samostanski grobnici. R. I. P.

† Logarjev ata. V Logarjevi dolini je 30. marca mirno v Gospodu zaspal g. Klemen Robnik, posestnik in gostilničar. Logarjev ata je bil lastnik Logarjeve doline, ki je dobila svoje ime po njem. Bil je splošno zelo priljubljen in spoštovan. Pogreb bo v sredo ob 11 dopoldne na solčarski pokopališče. Naj mu sveti večna luč! Zaljubljenim naše iskrene sožalje!

† V Irči vasi pri Novem mestu je umrla v nedeljo, 29. t. m. gd. Milka Vidmarjeva, edina hčerka našega dolgoletnega naročnika g. Vidmarja in sestra g. dr. Romana Vidmarja, zdravnika v Velenju. Blagopokojni naj sveti večna luč! Zaljubljenim naše najiskrenejše sožalje!

Pri ženah, ki več let trpe na težki stolici, deluje raba naravne

Franz-Josefove

grenke vode, zavžita jutraj in zvečer po četrtinki kozarca, zelo uspešno. Tudi bolj občutljive pacientke rade jemljejo Franz-Josefovo vodo, ker se že v kratki dobi pokaže tudi prijeten učinek.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Razrešeni občinski odborniki. Ban dravske banovine dr. Marko Natlačen je razrešil dolžnosti predsednika občine Vransko Josipa Lavriča ter člane občinske uprave Karla Košenino, Josipa Kolarja, Josipa Orozima, Ivana Pungartnika in Jakob Vigenta. — V občini Petrovce je razrešen dolžnosti predsednik Ivan Vrbašek in člani uprave Franc Teržan, Ivan Skaberne in Ivan Štrecan.

— Po nedolžnem aretirana družina. Pred dnevi smo poročali, da so orožniki iz Železnikov priveli v Ljubljano celo družino: očeta, njegovo ženo, hčer in tri sinove, ki so bili osumljeni dvojne umora v Dražgošah pred dvema letoma. Sodna preiskava pa je kaj kmalu dognala, da je bil sum neutemeljen, saj je sedaj vsa družina že izpuščena na prosto, preiskava pa ustavljena.

— Potres v Cerkljah. Cerklje, bližnje Vodice ter vsa okolica v trikotju med Ljubljano, Kranjem in Kamnikom, so znana potresna tla. Ob potresu leta 1895 so čutili v Cerkljah in v Vodicah potresni sunki še močnejše kakor v Ljubljani. Močan potresen sunk je bil tudi večerj jutraj. V Cerkljah nam sporočajo, da so čutili nekoliko ob tri četrti na sedem jutraj precejšen potresni sunk. Nekateri ljudje pa trdijo, da so čutili tak potresni sunk že v noči od nedelje na ponedeljek. Kakor je svojčas ugotovil dr. Belar, se potresni sunki ponavljajo v ljubljanski kotlini skoraj redno, dasi sporadično (neenakomerno) vsako pomlad. Potresni sunk v Cerkljah — morda sta bila dva — je treba tudi prišteti med take sporadične pomladne pojave.

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

— Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja obrtna združenja, občine in delodajalce na določila obrtnega zakona o preiskavi vajencev. Po razpisu ministristva in obvestilu kraljevske banke uprave dravske banovine preiskujejo vajence mesto zdravnikov Okrožnega urada za zavarovanje delavcev pristojni šolski zdravniki, kjer pa teh ni, sreski ali občinski sanitetni referent in sicer vsak za svoj delokrog. Prepis zdravniškega izpisa pošljejo zdravniki tudi Okrožnemu uradu za zavarovanje delavcev. Obrtna združenja in delodajalci naj v bodoče pošiljajo osebe, katere nameravajo zaposliti kot vajence, na prelekkavo šolskim, okrajnim ali občinskim zdravnikom.

— Nesreča otroka v Savljah. Večerj popoldne se je v Savljah pri Ljubljani zgodila hujša nesreča. Šofer nekega osebnega avtomobila je opazil, da teče ob njegovem avtomobilu majhna deklica. Da prepreči še hujšo nesrečo, je v duševni prisotnosti z nogo pahnol otroka v stran. Otrok je padel in dobil hujše poškodbe na glavi. Otrok je 2letna hčerka hišarja Darinka Drobčeva iz Savelj. Prepehjana je bila v ljubljansko bolnišnico.

— Slovar tujk, spisal dr. Fran Bradac, 174 strani, obsega približno 5000 besed — založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani leta 1929. — V današnjem času, ko nam zvene na ušesa tujke zaradi ogromnih tehničnih pridobitev na vseh poljih znanosti, nam je dober slovar tujk neobhodno potreben. V slovarju najdemo vse, kar je laiku nepoznanega, tujega, z dodatkom, iz katerega jezika beseda izvira. Knjiga pa ima tudi namen one tujke, ki jih lahko pogrešamo, nadomestiti z dobrimi domačimi izrazi. Posebno dnevno časopisje in deloma tudi knjige vedno pogosteje rabijo izraze, ki jih večkrat niti izobraženec, če ne študiral ravno latin, šole, pri najboljši volji ne razume vseh. Glede na vse to potrebuje danes »Slovar tujk« je vsak človek, ki prebira dnevno časopisje in knjige. Izrazi so navedeni tako, kakor se v slovenščini izgovarjajo ali pišejo, kar porabnost slovarja še poveča. Oblika je priročna, žepna in stane vezan Din 50, broširan Din 40. Pripravljeni smo, da bo seglek po slovarju vsak izobraženec in preprost človek.

— Belgrajska zasebna gradbena podjetnost. Po informacijah gradbenega urada belgrajske mestne občine je bilo zgrajenih zasebnih zgradb od prevrata do konca leta 1935 v skupni vrednosti 3 milijarde in 600.000.000 dinarjev. K tej vsoti bi bilo potrebno pristeti še vrednost v državne in samoupravne zgradbe investiranega kapitala, ako bi se hotelo govoriti v napredku povojne Belgrada.

— Izprememba rodbinskega imena je dovoljena z odločbo kraljevske banke uprave dravske banovine Viljemu Haberli, članu mestne občine Maribor v »Nachtigale«.

— Zvedeli smo, da je novo letošnje bok-pivo pivovarne Union izdelano iz specialnega slada, zopet prav dobro uspelo in pride to novo bok-pivo dne 4. aprila v promet. Pivopivcem bo to novo bok-pivo gotovo prav dobro ugajalo.

Ljubljana

① Za slovesnost blagoslovitve temeljnega kamna cerkvi sv. Terezike na cvetno nedeljo vlada veliko zanimanje. Vsak dan prihaja na Kodeljevo veliko ljudi ogledovat dela na stavbi. Posebno veliko jih je bilo v nedeljo. Vsi občudujejo na že izvršenih delih zlasti mogočne okvirne konstrukcije, na katerih bo stal bodoči cerkveni zid.

② Zanimivo in aktualno predavanje bo v torek ob 48 zvečer v Ljubljanskem klubu (Kazina, I. nadstropje) in sicer bo govoril urednik »Slovenec« g. dr. Alojzij Kuhar o »Zgodovini povratka Rusije v Evropo po vojne. Predavatelj bo razgrnil viden kos povojne diplomatske zgodovine, ki se je danes zaključila z vstopom Rusije v sistem evropskih političnih in vojaških paktov in njenim najaktivnejšim nastopom v vseh zadevah, ki gibljejo povojno do skrajnosti vzvalovano Evropo.

Dr. Konvalinka Tavčar

specialistka za otroške bolezni zopet redno ordinira od 1—2 ure popoldne.

Ljubljana, Breč 8 Tel. 27-46

③ Kako naj se opremimo za gore? V alpinistični šoli TK Skale bo pod tem naslovom predaval prof. Marjan Lipovšek v sredo, 1. aprila v verandi »Uniona«. Začetek ob 20. Vstop prost.

④ Občni zbor Združenja tesarskih mojstrov v Ljubljani. Združenje tesarskih mojstrov v Ljubljani je imelo v nedeljo dopoldne v prostorih hotela Štrkelj svoj redni letni občni zbor ob veliki udeležbi. Zborovanje je vodil podpredsednik gosp. Josip Kregar, ker je predsednik g. Ravnihar že lani odstopil. Pri obnem zboru je zastopal mestnega župana obč. sv. stavbenik Miroslav Zupan, Zbornico za TOI stavbenik Ivan Bricej, obrtno oblast I. stopnje pa mestni komisar g. Svetel. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal tajnik g. Zihel, je razvidno, da je lani objavilo zaradi gospodarske stiske več tesarjev svojo obrt. G. Zihel je podal tudi blagajniško poročilo. Na predlog revizorjev je bila podana odobru razrešnica. Gg. Bricej in Zupan sta imela primerne govore o splošni krizi, ki je zadela predvsem stavbinske obrti, ter očrtala položaj na našem denarnem oz. kreditnem polju. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika g. Karel Kavka, za podpredsednika g. Josip Kregar, ostali odbor pa je ostal z nekaterimi manjšimi spremembami isti kakor lani. Vse zborovanje je poteklo v polnem soglasju.

⑤ Ženski odesk S. K. A. Starešinstva ima svoj redni sestanek v sredo, 1. aprila, v Akademskem domu, v lokalu starešinstva, ob 8 zvečer. — Predsednica.

⑥ Kino Kodeljevo igra danes in jutri po znani vstopnici »Veselite se življenja« Leo Slezak. — Velikodušen dar Podpornemu društvu slepih. Ugodni g. inž. Stane Bonač iz Ljubljane je daroval namesto venca na grob g. Antonije Hertlikove iz Ljubljane 100 Din kot podporo za revne in bedne elepe. Društvo se mu tem potom za njegovo plemenitost najprijetneje zahvaljuje.

⑦ Velika narodna propagandna modna revija se odprla na cvetno soboto ob pol 9 zvečer v dvorani Zvezde. Revijo prireja akcija »Dečev«. Predprodaja vstopnic: Tičar, Besednik, Selenburgova, Kette, Aleksandrova.

⑧ Sumljive rute. Ljubljanska policija je imela svoj čas mnogo opravka s čevljariskim pomočnikom Adolfom Kamprom, končno pa ga je zaradi njegovih prestopkov proti tuji lastnini izgnala iz Ljubljane. Kampel se je pojavil tedaj v Ptuj, kjer pa ga je zadnje dni aretirala tamkajšnja policija. Pri njem je policija našla 17 ženskih naglavnih rut. Oblasti domnevajo, da so bile te rute kje ukradene. Rute so bile izdelane v tovarnah v Karlovcu in imajo znamke »Sljeme« in »Drava«.

⑨ Tržna tatica prijeta. Kdor obiskuje ob delovnih jutrih ljubljanski trg, ima skoraj vsak dan priliko opazovati žalosten prizor kako se joče ali kakšna gospodinja iz mesta, ali kakšna skromna branjevka ali pa revna kmetica z dežele. Te ženske so bile žrtve neznanega, takorekoč nevidnega, toda silno spretnega žeparke, ki jim je ukradla bodi torbico z denarjem ali pa jim je izmaknila razpoložljivo gotovino kar iz žepa. Dogajalo so se primeri, da je ženekam na trgu včasih zmanjkalo po 200 Din iz žepa, drugi pa samo zopet 20 Din, toda v zadnjih primerih je bila nesreča tem hujša, ker so bile okradene revne ženske. Dolgo so tržni pazniki in policijski stražniki ugibali, kdo bi tako spretno žeparil na trgu, dokler niso prišli na sled Ivanki Majdičevi, ki je bila dosedaj že trikrat sodnijsko kaznovana zaradi žepne tatvine. Majdičeva je svojo zadnjo kazno odsedela eredi februarja, takoj za tem pa so se žepne tatvine zopet ponovile. Policija je ugotovila sedem žepnih tatvin na trgu od tedaj, ko je bila Majdičeva izpuščena, pri sedmi pa je bila Majdičeva obenem tudi zasačena, ravno ko je neki revni kmetici izmaknila iz žepa vso njeno gotovino — 20 Din. Prejšnjih šest okradenih žensk je bilo konfrontiranih z Majdičevno in vse so v njej spoznale tedno sumljivo žensko, ki se je vrtela okoli njih. S seboj je imela Majdičeva tudi neko svojo prijateljico, ki je fingirala nakupe, da je Majdičeva lažje kradla. Koliko pa je bilo manjših tatvin na trgu, ki sploh niso bile prijavljene, pa seveda ni mogoče ugotoviti, toda vse kaže, da se je Majdičeva specializirala na tržno žeparstvo ter bodo imele ženske na ljubljanskem trgu nekaj časa mir.

⑩ Oblast se pozabi ničesar. Komaj je 22 letni Hasan Veljandić, bosanski delavec, pred dvema dnevnoma zopet prestopil prag Ljubljane in si ni še dobro obrisal prahu s svojih čevljev, že ga je imel v rokah stražnik. Hasan se je močno čudil, zakaj ga preganja ljubljanska policija, toda na upravi policije so mu pojasnili, da imajo natančno v evidenci njegov greh, ki ga je izvršil meseca decembra, ko je okradel nekega svojega rokaja. Vzel mu je več oblike v vrednosti 1000 Din ter pobežnil z njo v južne kraje. Sedaj se je vrnil v Ljubljano, trdno prepričan, da so oblasti že pozabile na njegov greh. Hasan je bentil pristno po bosansko in namigoval v svojih izrazih, da je on samo majhen tat, ki ga policija takoj najde, da pa bi policija imela bolj hvaležno delo z velikimi tatovi... Razburjenje mu ni pomagalo dosti, ker je moral najprej v policijske, nato pa v sodne zapore.

⑪ Električne svetilke krajejo Kolesarji se dandanes ne boje toliko tatvin celih koles, pač pa vedo, da poklicni tatvini posebno radi krajejo električne svetilke. Svetilke se dajo namreč mnogo lažje vnovčiti kakor pa kolesa, ker je vsak

kupec kolesa zelo nezaupljiv. Zadnje dni dobiva policija mnogo prijav, da so neznanzi pokradli s koles električne svetilke. Teh tatvin je celo več kakor tatvin celih koles.

Maribor

Slovenska Straža v Mariboru je imela v nedeljo dobro obiskan enodnevi tečaj, katerega so se udeležili zaupniki vseh krajev ob naši severni meji. Slovenska Straža je s tem tečajem pokazala veliko iniciativnost in z vzgojo svojih zaupnikov dala svojemu narodnoobrambnemu delu resen značaj.

① Smrti kosi. V Kocenovi ulici 6 je umrla v starosti 50 let vdova pošnega poduradnika Frančiška Levart. — V Nasipni 3 na Pobrežju je umrl 71 letni posestnik Ivan Rošker. Naj počiva v miru!

② Oddaja gradbenih del za cesto Reka—Sv. Arch. V soboto, dne 28. t. m. se je vršila v mariborskem cestnem odboru javna licitacija za oddajo zemeljskih del za gradnjo banovinske ceste Reka—Sv. Arch od km 3.985 do km 6.334. Licitacija je uspela in je bil najnižji ponudnik gradbenik Ivan Svelina iz Ljubljane, ki je ponudil na uradni proračun enoten popust 23,52%. Da bo cesta dovršena do Sv. Archa, je treba sedaj še razpisati oddajo del za gornji ustroj prej imenovanega cestnega odseka in vsa dela za odsek od km 00 do km 3.985.

③ Napad v Limbušu. V nedeljo zvečer je napadla večja skupina »nacionalistov« v Limbušu mirno družbo. Limbuški »narodnjaki« so ta napad pripravili tako, da so poslali z avtomobilom po pomoč v Ruše. Očitno se nekateri še niso ničesar naučili in mislijo, da so še vedno neomejeni gospodarji...

④ Prostor za pisarne obmejnega kolodvora. se na mariborskem kolodvoru že dovršujejo in bodo v kratkem popolnoma gotovi. Avstrijski uradi se preselijo v Maribor dne 15. maja.

⑤ Plemeniti dar. Vdova pokojnega ravnatelja mariborskih žel delavnic gospa Ogrinc je darovala mariborski požarni brambi Din 200. — Posnemajtel!

⑥ Mlad gozdni nasad v plamenih. V nedeljo proti večeru je začel goriti mlad smrekov nasad za betnavsko graščino. Oskrbnik g. Habjančič je telefonično zaprosil pomoč pri mariborskih gasilcih, prispeli pa so še gasilci iz Radvanja in iz Pobrežja. Posrečilo se je z močnimi curki dvih motornih brizgaln ožni pogasiti. Zgorelo je okrog 100 kvadratnih metrov mladega gozda ter je škoda 10000 Din. Da ni bila pomoč tako naglo na mestu, bi bil ogenj uničil ves nasad ter povzročil nad 100.000 Din škodo. Škof dr. Tomažič je poklonil vsem trem požarnim brambam za zahvalo za pomoč vsaki po 100 Din. Ogenj so zanečili najbrž klateži, katerih je betnavski gozd vedno poln.

Reklamni problem rešen!

Oglejte si naše predvajanje reklamnih filmov in diapozitivov vsak večer na »Mariborskem Boulevardu«. Učinkovitost naše reklame Vas bo presenetila. Priporoča se

H. Radolič, svetlobna reklama z diapozitivi in filmi, Maribor, Trg Svobode.

⑦ Vsi bi bili radi hitlerjanci. Zadnje čase prihaja vedno več mladih ljudi iz Avstrije na naš teritorij. Vsi ti se izdajajo za hitlerjance. Mariborska policija je začela begunom ločnice izpraševati vesti ter zahteva ljudi podatke od avstrijskih oblasti. Pokazalo se je sedaj, da je med beguni precej takih, ki so pobeželi zaradi raznih kriminalnih deliktov. Vse te bodo naše oblasti napotile nazaj v Avstrijo.

⑧ Drava izroča žrtve. Dne 21. januarja je skočil z dravskega mostu v reko 26 letni krojaški pomočnik Emil Pevec. Seč sedaj po dveh mesecih je Drava njegov truplo naplavila v vasi Sirmec pri Varaždinu. V truplu je prepoznal pokojnega Peveca njegov stric in sicer samo po čevljih, ker je bilo vse drugo že razpadlo.

⑨ V vlaku Maribor—Zagreb je prijel službojoči orožnik večerj Ante Galica iz Zagreba, ki je imel pri sebi 53 vlihotapljenih vžigalnikov in 48 zavojev igralnih kart. Blago mu je zaplenil, tihošapca pa izročil finančni oblasti. Istega dne je prijel orožnik v vlaku pri Hočah posestnika Jožeta Ureka iz Kapel, ki je imel v posebnem nahrbtniku pod srajco 13 kg saharina.

⑩ Igra z življenjem. V soboto zvečer so aparati na falski elektrani zaznamovali stik daljnove vode visoke napetosti z zemljo. Preiskava, ki jo je izvršilo nato mariborsko električno podjetje, je ugotovila presenečljiv slučaj, ki si ga tehniki ne vedo prav razlagati. V Belnavi, kjer se križata falski daljnovid visoke napetosti 80.000 voltov z mestnim daljnovidom 10.000 voltov, sta bili pod križiščem odrezani obe zaščitni kovinski žici, ki varujejo mestni daljnovid pred morebitnim stikom z 80.000 voltno žico, če bi se ta slučajno odrgala. Obe žici je nekdo odrezal z močnimi kleščami ali kovinsko žago, moral pa je splezati na nosilec vmes med tremi žicami, nabitimi s 10.000 volti. Kako se mu je to posrečilo, je v resnici uganka. Delanje je moral izvršiti ali norec, ali pa človek, ki je imel izredno drznost in tehnično spretnost, vendar je nerazumljivo, kaj hotel s tem doseči. Vsekakor se je igral z lastnim življenjem, saj bi ga bil najmanjši stik z nabitjo žico v trenutku ubil.

Celje

① V Dramljah je bila v nedeljo, dne 29. t. m. zaključena vinska razstava, ki jo je priredila Kmetijska podružnica. Razstavljenih je bilo 96 vrst vina, od katerih je bilo ocenjenih 5 odlično, 22 prav dobro in 29 dobro. Razstava je proti pričakovanju dobro uspela in je pokazala, da dramska vina prav nič ne zaostajajo po kakovosti za vinom iz Haloz. Ker imajo vinogradniki iz dramske okolice še dosti vina iz leta 1934, je upati, da bodo zainteresirani, ki bodo hoteli nakupiti dramskih vin, lahko postreženi.

② Združenje trgovcev za okraje Celje. Gornji grad in Šmarje pri Jelšah bo imelo danes ob 8 zjutraj 13. redno glavno skupščino v dvorani Narodnega doma v Celju.

③ Slikarska razstava v Celju. V nedeljo ob 11 dopoldne je otvoril slikarsko razstavo v Celju v mali dvorani Celjskega doma akademski slikar Franc Tratinik, ki je maloštevilnemu občinstvu v svojem govoru pokazal v kratkih besedah razvojno pot naših umetnikov od njih početka do danes. Na razstavi, ki jo prireja g. Anton Kos iz Ljubljane, razstavljajo naši priznani slovenski umetniki. Poleg slikarskih del je razstavljenih nekaj manjših kiparskih del gg. kiparjev Smrduja in Ivana Zajca. Daljše poročilo o razstavi bomo objavili prihodnje dni. Razstava bo odprta do 5. aprila in opozarjamo nanjo občinstvo, da si jo ogleda.

④ Mariborski mali harmonikarji bodo nastopili v Celju v soboto, dne 4. aprila. V nedeljo pa nastopijo v Laškem. Pri koncertu nastopijo 5- do 10 letni otroci v narodnih nošah, izvajali pa bodo narodne pesmi in narodne plesje.

Jesenice

Osebnost. Državni strokovni izpit za pooblaščenega inženjerja elektrotehnike je naredil v Beogradu g. inž. Stanko Seebacher, uradnik KID. Mlademu odličnemu strokovnjaku, ki je znan po svojih strokovnih razpravah, čestitam!

Tak film ne spada v pošteno delavsko naselje. Jeseniški kino, ki služi v razvedrilo delovnemu ljudstvu, je vrlet te dni film, ki ne spada med pošteno slovensko delavstvo. Vsebinska filma je 100 procentna framaonska propaganda in izgleda, kakor bi bil naročen, da ubija čut vere slovenskega Sloveka. Nad filmom so se zgrajali tudi ljudje, ki nedejo biti nič drugega kot nevtralni gledalci, saj jim je prizor žalil najgloblji čut vernosti. Višek tega filma ni tehnika, nego zamisel, kako je mogoče najhujše zasmehevati iskrenost in poštenje Slovekov notranjosti — njegovo molitev. Vse drugo je uspela maska. Pravično bi bilo, da se taka framaonska propaganda preprosto, ali pa da se vsaj ne sili v delavska središča, kjer prebiva pridno delavstvo, ki ima drugega prosvetnega in socialnega dela preveč, da bi se ukvarjalo s framaonskimi igrami.

Leskovec pri Krškem

Dne 25. t. m. na praznik Mar. oznanenja sta priredila prosvetno društvo in Marijin vrtec materinski proslavo. Program je bil zelo pestro sestavljen. Udeležba je bila tako številna, da je za eno dvorano občinsva ostalo zunaj. Zato je bila prireditelj ob pol 5 ponovljena. Vsi: pevke, deklamatorji, govorniki in igralci so svoje vloge prav izvrstno rešili. — Na praznik sv. Jožefa je bil občni zbor živinorejske zadruge. Izvoljen je bil ves dosedajni odbor z načelnikom gosp. Fr. Starcem in Aloj. Štrukcem tajnikom. Precej nato je bila tudi seja širšega odbora Krajevne JRZ. Vrtil se je daljši in zelo živahen razgovor o preureditvi leskovske, krške in cerkljanske občine. Tega seelanka se je udeležil tudi tajnik JRZ iz Ljubljane g. Matej Tomazin. Radi poljanekih vasi, ki so poprej spadale v občino Cerklje, se bo treba s tem vprašanjem še baviti.

Naznanila

Ljubljana

1 Na tečaju proti komunizmu, katerega prireja fantovski odesk Sentpeterskega prosvetnega društva bo predaval dr. ob 8 g. Smeru Rudolf o katoliški socialni akciji. Vstop je prost in vabim vse, ki so zanimali.

1 Prosvetno društvo Ljubljana — mesto deklarativni odesk ima danes zvečer redni sestanek v dvorani hotela »Miklo«. Priidite polnoštevilno. Tajnica.

1 Kino Kodeljevo igra danes in jutri po znani vstopnici »Veselite se življenja« (Leo Slezak).

1 Kat. prose, društvo za franc. župnijo v Ljubljani ima drevi ob 8 v samostanski dvorani svoj redni sestanek. Predava pred. g. prof. dr. V. Fajdiga: Cerkve v redecem pasu Pariza. Vabimo k obiskni udeležbi, ker je snov velikanjiva in jako aktualna.

1 Društvo za raziskovanje jam priredi danes ob 18 v mineraloškem inštitutu univerze predavanje »O gospodarskem pomenu križne jame«. Predava vidi avstrijec Ing. Hočevar Olojz. Po predavanju je redni letni občni zbor društva.

1 Listov oratorij Kristusa, ki ga bo izvajala Glasbena Matica ljubljanska v ponedeljek, dne 6. aprila v veliki Unionski dvorani ima 3 dele: I. del se imenuje Božični oratorij in nam pripada po kratkem uvodu naslednje odstavke: Pastoralne in oznanjenje angelov, Stabat Mater apostola, Poje pastirjev pred jaslicami in prihod sv. Troih krajev v mogočni pomposni koronaciji. II. del: Is življenja Odseljenega ima naslednje odstavke: Blazni. Obe naš. Ustarelijeve cerkve, Očeli in Vhod v Jeruzalem. III. del: Ima naslov: Tpljenje in svetljenje Kristusovo. Značaj stavkom: Zločina je duša moja, Stala ločena je mati, Velikonočna himna in Kristus je svetel, Kristus je zmagal. Delo je najboljši oratorijko delo slavnega pianista in skladatelja Liszta in se bo to pot prvič izvajalo. Vsi zbori se pojo v slovenskem jeziku, pravdo je napravil dr. Jože Pogačnik. Koncert dirigira ravnatelj Polid. Vstopnice v knjigarni Glasbene Matice.

1 Nočno službo imajo lekarne: mr. Snamk, Maribor trg 5, mr. Karant, Gospodarskega c. 10 in mr. Bohinec ded., Rimske c. 31.

Cerkveni vestnik

Bratovščina sv. Rešnjega Telesa bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtak, 2. aprila v nralski cerkvi. Ob 3 zjutraj bo prva vs. maša, ob pol 6 pridiga in po pridigi vs. maša z blagoslovom za žive in rajne ude pravoščne. Vse častilce sv. Rešnjega Telesa vabimo, da se udeležijo evharistične pobožnosti v četrtak v nralski cerkvi.

Ljubljansko gledališče

Drama :: Začetek ob 20

Torek, 31. marca: Zaprtje.
Sreda, 1. aprila: Juarez in Maksimilijan Red C.
Četrtek, 2. aprila: Pesem s ceste. Izven Cene od 10 Din navzdol.

Opera :: Začetek ob 20

Torek, 31. marca: Zaprtje.
Sreda, 1. aprila: Kavalir z rožo. Red C.
Četrtek, 2. aprila: Apropoz, kaj dela Andula. Red C.
Petek, 3. aprila ob 13: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron Izven. Globoko mižani cene.

Mariborsko gledališče

Torek, 31. marca ob 20: Siromakova jagnje. Red B.
Sreda, 1. aprila: Zaprtje.

Poizvedovanja

Poročni prstan je bil v ponedeljek zjutraj najden v križanki cerkvi. Lastnik ga dobi pri »Križanki«.

Opr. št. 3815/6—1935—21.

Razpis

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu, zastopan po Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje pri zgradbi uradnega poslojpa v Kranju:

I. Prvo javno pisмено ofertalno licitacijo za instalacijo centralne kurjave, pripravo tople in mrzle vode, kanalizacijo, dobavo in montažo sanitarnih predmetov.

II. Ponovno javno pisμένο ofertalno licitacijo za steklarska dela.

Interesenti dobe vse razpisne pripomočke in priloge v pisarni Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, soba št. 201, vsa potrebna pojasnila pa tudi pri nadzornem organu inž. Marjanu Mušiču, Ljubljana. Za Bezigradom št. 12.

Razpisne pripomočke dobe interesenti proti plačilu

za I. skupino, in sicer a) za centralno kurjavo in pripravo tople in mrzle vode za 100 Din, b) za kanalizacijo za 10 Din, c) za sanitarne predmete za 10 Din;

za II. skupino: steklarska dela za 10 Din.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, dne 30. marca 1936.

Gospodarstvo

Potrebe in zahteve ljubljanskega trgovstva

Občni zbor Združenja trgovcev v Ljubljani

Ljubljana, 30. marca.

Danes je bila v Trgovskem domu v Ljubljani dobro obiskana letna skupščina Združenja trgovcev v Ljubljani, katero je vodil g. Soss. Iz njegovega poročila posnemamo tele najzanimivejše podatke o položaju ljubljanske trgovine in o njenih potrebah.

Predsedniško poročilo

Gospodarske razmere so se lani v marsičem poslabšale in iz gospodarskih krogov izginja optimizem. Položaj je težak za trgovce-detaliste. Ljubljana je tipično uradniško mesto in so zato trgovci posebno močno občutili lanske znižanje uradniških prejemkov. Promet je zelo padel in ob takih razmerah se je povišal sedaj davek na poslovni promet, ki se edino v Sloveniji res redno plačuje. To prihaža poleg tega še v dobi, ko je najvažnejši naš proizvod — les — izgubil svoje največje in naravne tržišče Italijo.

Cim bolj je padel promet trgovine, tembolj je naraščala zlasti nelojalna konkurenca, pa tudi nezakonita. Zato trgovstvo nujno zahteva proti tej trgovini zaščito. Krošnjarjem so odprte vse ulice, celo po uradnih nemotenih prodajajo blago in po stanovanjih se oglašajo cele trume nelegalnih potnikov in agentov. Trgovstvo je sicer organiziralo samopomoč, vendar je bila v marsičem brezuspešna, ker oblasti niso krošnjarjev kaznovali. Prav tako so bili brezuspešni vsi protesti trgovcev proti davčnim ugodnostim raznih nabavljajnih zadrug. Posebno ostro protestira trgovina, da se s sedanjim finančnim zakonom podeljuje zadrugam, zvezam in funkcionarjem kazenska oprostitve za vse kršitve obrtnega in kaz. zakona. (Op. ured. Cl. 26 novega fin. zakona predzadnji odstavek je uvedena amnestija samo za prestopke iz tar. št. 12, taksa za kupne in prodajne pogodbe po pripombah 12, 62, 91 in 92 zakona o taksah gre večinoma za dopolnilno prenosno takeo.)

Nadalje so bili zaman protesti vsega jugoslov. trgovstva proti veleblagovnicam Tala. Ta veleblagovnica je že začela poslovanje v Belgradu, kmalu pride v Zagreb in v Ljubljano.

K nam se vedno bolj vriva tuji in zlasti židovski element. Tako zbornica Združenje trgovcev v Ljubljani sta odrekla pravico do poslovanja dveh židovskih trgovcev v Ljubljani, pa sta kljub temu prišla do obrtnega pooblaštila.

Poleg povečanja davka na poslovni promet pa uvaža novi fin. zakon tudi nove ban. trošarine, s katerimi se nadalje centralizira velik del banovinskih financ. To ni pravilno in je zahteva ljubljanske trgovine, da se ljudstvu daje čimvečje možnosti samouprave, posebno pa pri banovinah.

Ljubljanske finance

Najbolj občutna davčna obremenitev pa so občinske davštine. Že lani je predsednik opozoril, da je za mestno gospodarstvo prišla dvajseta ura, da se mestne finance sanirajo. To opozorilo je ostalo brez učinka, sedaj pa bočeje še naenkrat popraviti vse, kar se je zagrešilo v vrsti let. Posledica tega je povišanje mestnih davstev. G. Soss je opozarjal na raznih sejah, da je davčna moč ljubljanskega prebivalstva zelo padla, da povišanja prenese. Čisto izključeno je, da bi mogla Ljubljana prenesti 10 milj. novih občinskih davstev. Posledica bo le nazadovanje ljubljanske trgovine in obdrži.

Dolžnost ljubljanskih trgovcev je, da so nadalje solidarni z drugimi gospodarskimi stanovi. Solidarnost se je že izkazala v borbi proti finančnemu ministru dr. Gjorgjeviču. Tudi v bodoče se mora ta solidarnost izkazati!

Združenje šteje 1257 članov

Tajniško poročilo je podal g. Lojze Šmuc. Iz njegovega poročila je razvidno, da je od konca leta 1930 pa do konca leta 1935 padlo število trgovskih obratov v Ljubljani od 1100. Zaradi ustvaritve Velike Ljubljane pa je zopet naraslo za 157: Mošte 63, Zg. Šiška 25, Vič 61, Dobrunje 4 in Ježica 4. Nadalje ima Združenje v evidenci 1204 trgov. sotrudične in sotrudične ter 221 vajencev in vajenk. Združenju je uspelo doseči izvzem svoje kole iz predpisov nove uredbe

Pri pojavih zastrupljenja

povzročenih po skvarjenju jedi, je dobro sredstvo

DAVAVA

Franz-Josefova

grenka voda, če se pravočasno uporablja.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 13495, 25. V. 35.

Kulturni obzornik

Dom in svet, I. 1936

Nova dvojna številka Doma in sveta je izšla te dni ter je vredna posebne pozornosti. Že zato, ker je Dom in svet danes edina književna in kulturna revija, ki stoji trdno na svojem idealističnem katoliškem svetovnem nazoru, s katerega motri vse kulturno dogajanje doma in v svetu, ki gre danes bolj kot kdaj v materialistično in naturalistično smer. Kdor iz tega plitkega, tako zvanega »sodobnega« tiska, gleda na Dom in svet, se mu seveda mora zdeti izoliran pojav ter nikakor ne more pravilno oceniti naloge, ki jo prav za ta razruvan in neuravnotežen čas vrši s tako junako premočrnostjo kulturni krog okrog Doma in sveta. V času, ki je katolištvu in katoliškemu kulturnemu ustvarjanju kar najmanj prijazen, da, naravnost strastno sovražen, ki se bori proti vsakemu krščanskemu elementu v sodobni kulturi, Dom in svet z nezmanjšano odločenostjo ustvarja iz religiozno-duhovnega sveta vrednote ter z novimi podudarki na duhovno osebnost hoče premagati in poglobiti današnje življenjske plitkosti, ki se bo slej ko prej iz obodnega dojemanja življenja morala povrniti nazaj v središčno doživljanje stvarstva, človeka in njegovega dela. To pa je krščanski religiozni princip, ki ga Dom in svet ni nikdar zapustil ter ga prav tako v tej dobi, ki je usmerjena navzven, v stvar, v materijo, v povprečnega človeka z isto silo spriluje.

Uvodni članek, ki ga je napisal prof. Grievce, govori o Cerkvah kot organizmu in organizaciji, rešujoč vprašanje osebnosti in organizacije, ki je danes posebno pereče. Katoliška Cerkev je eno in drugo, toda tako organsko povezana, da je razvoju osebnosti v oporo in ne v oviro. Glavna misel je bila, da je za versko znanstveno in umetniško ustvarjanje potrebna tvorna moč izbranih osebnosti, ki naj bi se združili v krožke in prenovili oblike zemlje in Cerkev.

o nadaljevalnih šolah. V okvirju Združenja deluje 16 sekcij posameznih strok, od katerih je najmočnejša sekcija s špecejskim blagom z 274 člani in katero vodi g. Verbič. Zlasti obširno je bilo poslovanje sekcij glede obravnave občinskega proračuna.

Posebno veliko je Združenje interveniralo za ureditev ljubljanskega kolodvora, zlasti pa dovoznih cest. Združenje se je tudi več let prizadevalo za uveljavitev novega tržnega reda, katerega predlog je bil te dni dostavljen interesentom.

Za trgovstvo je izredno važen novi trgovski in zadrugi zakon, proti slednjemu so v teku velike akcije vseh gospodarskih krogov.

Glede obrtne zakonodaje je g. Šmuc mnenja, da se je v teku zadnjih let pokazalo mnogo hih, ki so v škodo realnemu trgovanju. Tu ima predvsem pred očmi določilo št. 19, točka 4, ki določa, da sme vsak rokodelc po treh letih samostojnosti prijaviti tudi trgovino. Prav tako si nasprotujejo določila obrtnega zakona o dokazu usposobljenosti. Posebno neugodna so določila glede krošnjarstva.

Sploh se vidi, da je organizatorno delo združenja zelo obsežno na vseh poljih gospodarskega udejstvovanja. Zahtevati pa je, da se gospodarska vprašanja rešujejo predvsem z gospodarskih vidikov, ne pa s političnih. Potrebno je tudi, da v bodoče trgovstva ne zapusti dobra volja, optimizem in borbenost ne samo radi trgovskega stanu, ampak radi države same, do katere imajo gospodarski krogi več smisla in ljubezni kot marsikdo drugi.

Ljubljanska kreditna banka

Dne 28. marca se je vršil občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke pod predsedstvom Alojzija Vodnika. Iz poročila upravnega sveta, ki ga je podal glavni ravnatelj Krofta, posnemamo, da je banka nadaljevala staro poslovanje z vnovčevanjem obresti in odrejenih odplačil. Starim upnikom je poleg izjemnih izplačil likvidirala vse dospele obresti in od kapitala vloge do Din 2000.—. Skupna vsota vseh izplačil in kompenzacij iz starih vlog, izvršenih v času od uveljavljenja uredbe do 31. decembra 1935 znaša Din 107.769.000.—.

Novo poslovanje banke daje sliko stalnega napredka. Tekom poslovnega leta 1935, so narasle nove vloge od Din 44.000.000.— na 63 milijonov dinarjev, torej skoraj za 50%. Od tega zneska ima banka nad 26 milijonov razpoložljive gotovine v blagajnah in na žiro-računih državnih denarnih zavodov. Ostanek je plasiran v izključno dobrih kratkoročnih poslih.

Občni zbor je soglasno odobril poslovno poročilo in bilanco za leto 1935, in odobril od upravnega sveta predloženo razdelitev čistega dobička, ki znaša Din 3.417.432,54 po izvršenih odpisih na nepremičninah, inventarju in dvoimljivih terjatvah. Od tega se razdeli rezervam in pokojninskemu skladu Din 2.666.504,60.

V smislu sklepa občnega zbora prejmejo prioritetni delničarji za leto 1935 na svoje delnice 4% dividendno.

Pri nadomestnih volitvah v upravo svet so bili ponovno izvoljeni inž. Oskar Dračar, dr. Ernest Rekar, Herbert Woschnagg in Jakob Zdravce, v nadzorstvo pa dr. Ivan Bolč, dr. Janko Kersnik, Viktor Naglas, Miloš Oset in Mirko Stepič.

Maksimiranje hranilnih vlog pri Poštni hranilnici

Poštna hranilnica objavlja v »Službenih novinah« izpremembe in dopolnitve v navodilih za poslovanje s Pošno hranilnico. Uveden je nov člen 18, ki določa, da more zahtevati vplačnik, če izgubi priznanico, posebno potrdilo ali potrdilo o izvršenem vplačilu, za kar se plača taksa 25 Din. Nov je člen 24 (ki je za členom 22), ki določa, da izdaja Poštna hranilnica spisek lastnikov ček. računov od časa do časa. Novo je določilo, da ne more nikdo razen staršev (zak. zastopnikov), ko vlagajo za svoje mladoletne otroke, vlagati na tuje ime. Starši, odn. zak. zastopniki se vpišejo v knjižico kot vplačniki.

Nadalje je maksimirana vsota posamezne vloge sedaj na 100.000 Din, dočim je bila prej višina neomejena.

Kdor dvigne vlogo pri pošti, se mora na poziv pošte legitimirati kot vlagatelj.

Za zneske vlog nad 100.000 Din poštna hranilnica ne odobrava nobenih obresti.

Novo je določilo, da se dobijo (brezplačno pošiljanje Poštni hranilnici) vse karte in potrebni obrazci brezplačno na vsaki pošti.

Nameste doseganja določila, da sme imeti vsakdo samo po 1 knjižico, je določeno, da smejo starši (zak. zastopniki) kot vplačniki na ime mladoletnih otrok vzeti za vsakega otroka posebno knjižico. Doda pa se tudi nova točka k prejšnjemu št. 38 (sedaj 40): Pravne osebe morejo vzeti dve ali več knjižic, če vložijo denar v teh knjižicah služiti različnim svrham.

Nazivi knjižic morejo v tem primeru biti različni.

Nov je člen 42 (po št. 41, doseadanji 40), ki se glasi: Poštna hranilnica ima vedno pravico zahtevati hranilno knjižico in vpogled. V to svrhu zahteva knjižico od vlagatelja preko pošte, ki mu izda začasno potrdilo.

Glede prenosa knjižice na drugo osebo je novo določilo, da se mora pri odstopanju knjižice, če se izvrši izven pošte, dokument overiti pri sodišču ali pri javnem beležniku.

Novo je določilo glede zastarelosti hranilne knjižice, ki določa, da veljajo ista določila kot za zastarelost pri čepovnih računih (30 let).

Izprememba statuta Osrednjega urada za zavarovanje delavcev.

Kot znano, je bil leta 1935 izpremenjen statut Osrednjega urada za zavarovanje delavcev tako, da so se lahko dajala posojila občinam v investicijske svrhe iz razpoložljive gotovine nezgodnega zavarovanja. Sedaj so lozaderna določila statuta izpopolnjena tako, da se morejo dajati v gotove svrhe posojila tudi državi, pod pogojem, da država z zakonom zagotovi redno odplačilo dospelih anuitet za najeto posojilo.

S tem je tudi formalnopravna možnost državi, da najame posojilo 25 milij. Din za povečanje, dovršitev in ureditev drž. bolnišnice v ban. mestih po št. 91 točka 1 finančnega zakona za 1936-1937.

Izvoz hmelja v Nemčijo. Zateška Hopfen- und Brauer-Zeitung prinaša poročilo o stremiljenjih naših kmetljarjev za izvoz hmelja v Nemčijo, na koncu pa pristavlja uredniško lista, da kontingent za Nemčijo ne prinaša rešitve, ampak samo radikalno zmanjšanje nasadov, kar do 50%.

Zvišanje diskonta v Franciji. Radi napadov na francoski frank je v soboto Banque de France zvišala diskontno obrestno mero od 3,5 na 5%.

Borza

Dne 30. marca.

Denar

Neizpremenjen je ostal le Curih, narasla sta London in New York, dočim so vsi drugi tečaji popustili.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 9.26—9.36, na zagrebški na 9.20—9.30, na belgrajski pa celo na 9.17—9.27. Grški bini so notirali v Zagrebu 30.40 do 31.10, v Belgradu 30.15—30.85. Angleški funt ju ostal na naših borzah neizpremenjen na 249.20 do 250.80. Španska peseta je notirala v Zagrebu 6.24—6.34, v Belgradu 6.45 blago.

Nemški čeki so notirali v Ljubljani 13.86 do 14.06, v Zagrebu 13.81—14.01, v Belgradu pa 13.84—14.04.

Za italijansko liro (valuto) so denarni zavodi plačevali 3.08—3.08, za dolar pa 49.40—49.90.

Ljubljana. — Tečaj s primom.

Amsterdam, 100 hol. gold.	2955.30—2960.90
Berlin, 100 mark	1748.48—1762.36
Bruselj, 100 belg.	737.75—742.81
Curih, 100 frankov	1424.22—1431.29
London, 1 funt	215.62—217.67
New York, 100 dolarjev	4936.79—4973.11
Pariz, 100 frankov	287.75—289.78
Praga, 100 kron	180.47—181.58

Curih, Belgrad 7, Pariz 20.225, London 15.185, New York 307, Bruselj 51.90, Milan 24.30, Madrid 41.925, Amsterdam 207.90, Berlin 122.95, Dunaj 56.30, Stockholm 78.20, Oslo 76.30, Kopenhagen 67.80, Praga 12.70, Varšava 57.775, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.695, Buenos Aires 0.8425.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 80—82, agrarji 45—46, vojna škoda promptna 358—360, begl. obv. 65—66, 8% Bler. pos. 81—83, 7% Bler. pos. 72—73, 7% pos. Drž. hip. banke 81—83.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 80.25 den., agrarji 45.50—47, vojna škoda promptna 358—360 (359), begl. obvez. 65.50 den., dalm. agrarji 61.50 den., 8% Bler. pos. 81.25 den., 7% Bler. pos. 72.50 do 73.50, 7% pos. Drž. hip. banke 81.50 den., 7% stab. pos. 79—80. — Delnice: Priv. agrarna banka 246—250, Trboveljska 115 den., Osl. sladk. tov. 140—150.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 82—82.50, agrarji 46.25 den., vojna škoda promptna 359.50

do 360.50 (360.25, 360), begluške obvez. 66—66.25 (66.25, 66.20), 8% Bler. pos. 81.50—83, 7% Bler. pos. 73—73.50. — Delnice: Narodna banka 6360 do 6450, Priv. agrarna banka 246—246.50 (246, 245.50).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč 158—160, bč okol. Sombor 157—159, bč. ladja Tisa 161—163, bč. ladja Begej 160—162, slav. 164—166, srem. 159 do 161, ban. 150—164. — Ovose: bč. in srem. 135 do 137, slav. 137—139. — Rž in ječmen: neizpr. — Koruza: bč. srem. in ban. 108—109. — Moka: bč. in ban. Og. in Ogg 250—260, št. 2 230—240, št. 5 210—220, št. 6 190—200, št. 7 157.50—165, št. 8 102.50—106; srem. in slav. Og. in Ogg 247.50 do 257.50, št. 2 227.50—237.50, št. 5 207.50—217.50, št. 6 187.50—197.50, št. 7 155—165, št. 8 102.50—106. — Fižol: bč. in srem. beli 2% 170—175. — Otrobi: neizpr. — Tendence slaba. Promet slab.

Novo mesto

»Golgota« — pasijonska drama. Kakor gobe po dežju nastajajo različni misteriji. Celo vrsto pasijonov je že po vojni dobilo slovensko ljudstvo. Vendar tistega, ki je bil prepotreben za naše uko in neuko ljudstvo, do danes ni bilo. Vse premalo upoštevajo se je kovalo in se ni gledalo v gotovih slučajih niti na točnost sv. pisma. Da se odstrani prozaično podajanje pasijona, ki zapuša v človeku le hipni prikaz tega poslednjega odstavka Kristusovega življenja, je pripravil novomeški frančiškan p. Kornelji Gorše po sv. Mateju pasijonsko delo »Golgota« in izvršil pomembno delo slovenskega pasijona v naslednjem smislu: Osrednja oseba je Kristus, ki sicer ob množici igralcev pada na stopnjo navadnih igralcev in se po dosežanih prikazovanih navadno tudi značaj Kristusa izgubi in ne zapuša v človeku trajne slike. Tako je smatrali osebo lektorja, da se mora vrtiti po njegovem branju. Podana naj bi bila ideja, da je Kristus v vsem bil pokoren svojemu Očetu: Oče, ne moja, marveč tvoja volja se zgodi! — pa tudi da je vse na zemlji tako človek kakor ostalo stvarstvo pod vodstvom Stvarnika. Da pa more človek to končno dejanje Kristusovega življenja tudi primerno premisljevati, zato celotno delo spremlja glasba in petje, kakor to dela Cerkev v svoji liturgiji. Edino govoreča oseba je lektor, ki bere, da se s tem doseže namen: vzdigniti to poglavje iznad vsakdanosti, obenem pa združiti z občinstvom, ki mora premisljevanje sodelovati ne kot pasiven gledalec z obecnega pločnika, ampak da je dejaven kakor ljudstvo, ki je srpejaljo Kristusa na poti k dopolnjeni pravni daritvi. To delo, ki naj bi pripravila za Veliki teden, bo prvič izvajal na cvetno soboto zvečer in cvetno nedeljo popoldne in zvečer v Prosvetnem domu v Novem mestu, Frančiškanski pevski zbor, ki mu je osrčje Hladnikov kvartet, katerega tvorijo njegovi nekdanji učenci Sproč Drago, prof. Ferdo Juvanec, Mike Strajner in Franc Sešek. Režira avtor sam. V nastopnem pričakovanju je še danes rezerviranih veliko vstopnic ter se je bati, da ne bodo prišli vsi na vrsto. Preakrbite si torej pravčasno prostore, ker pasijon se bo predvajal izključno samo določene dneve!

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 31. marca: 11. Šolska ura: Ljubljana, klor ga imal (g. Voljo Jagodič), — 12. Rečija glasbi (ploče), — 12.45 Vremenska napoved, poročila, — 13. Napoved časa, objava sporeda, obvestila, — 13.15 Slovenska glasba (Radijski orkester), — 14. Vremenska poročila, borzni tečaji, — 18. K. upravitelj opere »Kavaler z rož« v Ljublj. gledališču (predava in razlaga ob klavirju g. dr. Danilo Svara), — 18.40 Filozofsko predavanje (g. Franc Terseglav), — 19. Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila, — 19.30 Nac. ura: Mamestr Hilendar (prof. Linovec iz Belgrada), — 20. VII. ura slovenskih skladateljev: Matija Tomec, Sodobnost: Pevski društvo Ljubljanskega zvonca, Godalni kvartet, g. Milena Verbič-Strukej, g. prof. Matija Tomec in g. Srečko Kropar, — 21.15 Radijski orkester, — 22. Napoved časa.

Drugi programi

Torek, 31. marca: Belgrad: 20. Prenos iz Zagreba. — Belgrad: 1. a. Celistični koncert. — 14. Manojlovičev predavanje o Voljodini. — 17.45 Peršakovo praznovanje »Predsedstva naših kopalskih«. — 21.30 Balkanske narodne pesmi. — Zagreb: 30. Lekarjeva opera »Gladijator«. — Dunaj: 30. Zgodovinski polkovni marš (iz stare Avstro-Ogrske). — 22.10 Klavir, — 22.15 Zabavna glasba. — 24.10 Plesna ploče. — 22.50 Petje. — 23.25 Ciganška glasba. — Trst-Milan: 30.35 Mando-line. — 21.25 Zborovsko petje. — 22.10 Plesna glasba. Rim-Bari: 17.15 Ploče. — 20.35 Wagnerjeva opera »Parsifal«. — Praga: 30. Foersterjeva opera »Idiot« (po Dostojevskemu romanu). — 22.15 Ploče. — Varšava: 23.10 Zabavna glasba. — 21. Elisorjeve skladbe. — 22.15 Ploče. — 23.05 Plesna ploča. — Berlin: Frankfurt: 20.10 Berlinke radijski orkester. — Königsberg: 20.10 Grauerjeva opera »Hänsle und Gretel« (po sandeki pesniavi Gerharta Hauptmanna).

stoma izvršnim in izredno močnim prizorom (konec). — Posebno ceno ima razprava prof. F. Verbra: »Filozofija in krščanstvo (18 str.)«, ki jo je treba posebej podčrtati. V njej je Veber samo skiceiral problem, ki ga misli reševati v posebni knjigi »Filozofiji evangelijev«, ter podal v očrto oznako antične filozofije, ki da je bila le predmetno, objektivno usmerjena in je poznala le prirodnega človeka. Tako je bila le pozitivistična filozofija. Šele krščanstvo je odkrilo celotnega duhovnega človeka (ne več samo prirodnega) ter odkrilo osebnostno stran človeških odločitev za dobro in zlo, kar je postavilo tudi pravi filozofiji trdno in edino filozofsko izhodišče. Le na tej gladini je mogoča filozofija, ki je zato ozko povezana s krščanstvom, ki je pravo filozofijo šele rodilo. Tako je krščanstvo le nadzastveni, religiozni odraz prave filozofske misli. Članek je važen tudi zato, ker poudarja notranjo osebnostno pravilnost človekovih dejanj proti vnanji legaliteti, kot osnovno krščansko pridobitev. Prof. Grivec podaja v članku »Slog staroslovenskih žitij sv. Cirila in Metodija« literarno kritičen in estetski razbor obeh žitij, poudarjajoč posebno izvršnost velikih apostolov v vseh smereh ter različnost obeh osebnosti, kateri odgovarjata tudi slog obeh žitij. 2M je bolj pripovedno, dočim je 2K (Cirilovo) naravnost izrazilo pesniško ter velike estetske vrednosti. S to razpravo je prof. Grivec dopolnil svojo izredno pomembno monografijo o obeh staroslovenskih življenjepisih, ki jo je izdal letos v Cvetju, ter znova podkrepi svojo trditve proti dosežani slavističnemu mnenju, da žitija niso samo medel posnetek bizantinske literature, temveč tudi kot jezikoven in lit. zgodovinski spomeniki — samostojno in pomembno delo. Ob tej priliki opozarjamo naše jezikoslovce na odprt problem — slovenizmov v žitijah, ki ga je prof. Grivec samo načel. — Prof. A. Breznik nadaljuje svoje zanimive razprave o jeziku naših pripovednikov, govoreč to pot o Finžgarju, pri katerem poudarja njegovo poznanje domačega jezika, izvor njegovih lokalizmov ter ga brani proti Slodnjakovemu očit-

ku, da bi bil »jezik njegovih meščanskih novel poln tujk in neživih besed«. — Zanimiv je Kuretov članek »Rojstvo igranja in novega skupnostnega čuta«, kjer na podlagi Foersterja daje točno, polno in izredno zanimivo oznako mladinskega gibanja kot tvoritelja novega idealističnega občestva, nove igralske umetnosti. V nadaljevanju bo Kuret prikazal njega nasprotje: marksistični teater. — Urednik F. Terseglav prispeva nekaj misli k problemu evropske kulture v članku »Propad ali preporod«, kjer izhaja iz principa kardinala Kuzana (XV. st.) o sovpadanju nasprotij, ki ga demonstira ob poteku vse evropske kulture, ki ni rast iz nižje oblike v višjo niti ne propast do dna, temveč neprestano nihanje in menjavanje. Tako Terseglav ne deli splošnega pesimizma o sedanji Evropi, temveč je nasprotno zelo optimističen z ozirom na določena znamenja kulturnega in religioznega značaja, ki so se v tem času poglobila. Nato preide v analizo Reynoldove knjige o tragiki Evrope. Enoto Evrope protistavlja Aziji ter govori o prevzemanju elementov na tak način, da ostane bistvo Evrope — težnja k enoti in ohranitvi individualne cene — nedotaknjena. Zanimiva je diskusija o obliki Evrope, ki se je vršila v Rimu I. 1932 ter o polarnih nasprotjih, ki gibljejo današnjo Evropo. Članek se bo nadaljeval. — F. Stelč pa poroča o umetnostnih razstavah I. 1935.

To bi bili članki v tej dvojni številki, po vsebini tehtni in izrazito sodobni ter v vsakem pogledu velepomembni.

V »Razglednik« je ocenjenih več slovenskih književnih novosti. Pregled ocenja Finžgarjeve Zbrane spise, dr. D. T. Vidmarjev Pogled na svet, Logar Levstikovo Zbrano delo (Slodnjak) in izdaje Cvetja in Prekmurski zbornik, Koebek Gi-deove Vatikanske ječe, Miklavčič Melikovo Slovenijo, Sila Samojlovo Zlato telo, Stelč Maroltovo Dekanijo Vrhniko, Bajc Cronia, Per la storia della slavistica in Italija.

V »Zapiski« pa piše P. Malec o Maksu Reinhardt kot režiserju.

Katastrofa mehiškega letala

Smrt na mehiških ognjenikih

Iz Mehike prihaja žalostno poročilo, da se je tam na ozemlju ognjenikov Popocatepetl in iztacehnatih ponesrečilo veliko prometno letalo, katero je nad ognjeniki vozilo 12 evropskih, po večini nemških turistov. Poleg pilota, ki je Mehikanec, je mrtev tudi njegov pomočnik, ki je Američan, ter vseh 12 turistov. Mrtva sta tudi letalski telegrafist in strežnik. Z eno besedo: Vse, kar se je vozilo, je mrtev in zgorelo.

Letalo je bilo Fordovega tipa ter je bilo last Ameriške letalske družbe. Evropski turisti, ki so se pripeljali v Mehiko iz Hamburga, so najeli letalo, da jih ponese iz mesta Mehiko proti Guatemali. Južnozahodno od Pueblo pa je letalo najbrže zgrešilo smer ter se je zaletelo v svo silo v 5000 metrov visoke strme skale ognjenika Popocatepetl. Pri tem se je letalo razbilo, nastala je eksplozija in vse je z ljudmi vred zgorelo. Ljudje so tako zogleli, da so morali njihove kosti z lopatami metati v krste. Preden je ta popotna družba nastopila svoje usodno popotovanje proti Guatemali, je preživela zelo veselo urico, ko je obiskala sloveče viseče vrtove in predzgodovinske piramide v San Juanu in Teotihuacanu. Kadar bi se bila ta družba vrnila s popotovanja, bi bila z letalom nastopila pot druga skupina iste družbe, katere se je iz Hamburga pripeljala v Mehiko na parniku »Iberia«.

Nesrečno letalo je zapustilo mehiško osrednjo letališče v petek 27. marca ob 10.33 dopoldne. Se ob 11 je telegrafist brezžično sporočal, da je vse v redu, na letalu vsi zdravi in da je vreme prekrasno. Toda po 11 ni bilo nobenega poročila več. Ko se do 1 popoldne letalo še vedno ni oglasilo, so poslali za njim na poizvedbo drugo letalo, katero pa se je vrnilo, ne da bi bilo našlo kako sled za pogrešanim letalom. Nato je ob 2 popoldne odletelo drugo letalo, katero pa je kakih 5 km od Amecamecana zagledalo kadeče se ostanke pogrešanega letala. Ker je ponesrečeno letalo spremenilo smer, zato ga prvo letalo ni moglo najti.

Kaj pa je vzrok nesreče, še ni znano. Najbrže pa sta letalca na željo potnikov spremenila smer vožnje, da bi potniki lahko fotografirali kadeče se odprte ognjenikov. Letalo so na tej progi prevozila že od l. 1929, kakih 82.000 potnikov, a se ni zgodila še nobena nesreča. Oba pilota pa sta bila najboljša, kar jih premore mehiško letalstvo.

Po najnovejših podatkih skušajo razvozlati uganko, kako in zakaj se je strašna nesreča zgodila. Mehiški letalski major, ki raziskuje to zadevo, je izjavil, da so potniki res želeli fotografirati bruhaajoče vulkane. Letalo je vodil mehiški letalec Acosta, toda le po imenu, v resnici pa ga je vodil ameriški letalec Adrian Borchers iz Filadelfije. Po najnovejši mehiški postavi namreč smejo voditi trgovska in potniška letala le mehiški državljani. Zato je ameriški letalec Borchers bil navidez le pomožna moč, v resnici pa glavni letalec, ki je mehiškega letalca šele učil. Ker sta oba letalca hotela ustreči željam turistov, sta se spustila nižje k ognjenikom, da bi jih turisti lahko fotografirali. V tisti višini pa, kjer je takrat letalo letelo, je zrak zelo redek, radi česar se letalo tam le težko dvigne. Zato ni čudno, da se je zaletelo v ognjenikove stene. Dokaz za to trditve vidi mehiški meyor v dejstvu, da je večina mrtličev, ko so jih našli, držala v rokah svoje fotografske aparate.

Ameriška letalska družba pa je objavila izjavo, v kateri pravi, da vzrok nesreče še vedno ni točno ugotovljen, vendar pa je mogoče, da se je nesreča zgodila zaradi tega, ker sta letalca vozila preblizu ognjenikov, da bi tako potniki lažje opazovali čudovite prizore iz ognjeniškega žrela. V tem hipu pa je zaradi neznanega vzroka pilot nazbrže izgubil oblast nad letalom, ki se je zadelo v bližnjo skalo in se razbilo. Dosedanja preiskava je ugotovila, da so motorji ob času nesreče brezhibno delovali. Tudi je izključeno, da bi bil pilot poskušal pristati. Zakaj je spremenil smer in zavozil proti Amecamecanu, to doslej še ni znano. Ko se je letalo zadelo ob skalo, je eksplodiral bencinski tank in letalo je začelo goreti.

Med mrtličmi je 10 nemških turistov, med njimi princ Adolf in princezinja Elizabeta Schaumburg-Lippe. Mrtev je tudi ogrski turist dr. Elmor Rahonczy, ki je pokoval okoli sveta. Nesrečni ogrski turist je pred kratkim pri karantah od nekega ogrskega magnata pripral 40.000 pengov (kakih 350.000 din). Za ta denar si je privoščil potovanje okoli sveta. Preden je odšel na pot, je moral svoji materi obljubiti, da se na potu okoli sveta ne bo vozil z nobenim letalom. Sedaj ga je zgrabila smrt v letalu. Priigrani denar mu je prinesel smrt.

V bobnečem ognju volivne agitacije

V nedeljo so bile v Nemčiji volitve. Pri teh volitvah pa je nastopila samo Hitlerjeva lista, ki je dobila 44.381.217 glasov, medtem ko je čez 542.000 glasov bilo neveljavnih. Ti neveljavni glasovi so bili seveda oddani proti Hitlerju. Ker pa ni bilo druge kandidatne liste kakor Hitlerjeve, in so se ljudje volitve mogli udeležiti, so vsaj z neveljavnimi glasovi imeli priložnost povedati svoje mnenje. To pa so storili seveda samo najbolj pogumni.

Narodno-socialistična stranka Nemčije je pri teh volitvah uporabila vsa tehnična propagandna sredstva, ki so sploh mogoča, da je sistematično obdelovala volilce. To se ji je zdelo potrebno kljub temu, da je vsaka nasprotna agitacija bila itak onemogočena. Nekateri opozicijski krogi so sicer izdajali nekatere letake, katere pa je policija poprej zaplenila, preden so prišli v roke volilcem. Zanimivo je, da je bilo zaradi tega mnogo ljudi aretiranih, zlasti v Berlinu. Tudi nemški nacionalci so se izrekli v svojih letakih proti temu, da bi se z glasovanjem za Hitlerja izrekli za njegovo politiko. Pri tem so postopali zelo previdno. Izjavljali so, da se tudi oni strinjajo s tem, da Nemčija zasade Porenje, da pa se jim ne zdi politično primerno, da je Hitler to storil v sedanjem času, kar utesne postati za Nemčijo nevarno. Ta tiha propaganda se je vršila seveda le v omejenem krogu najozbiljnih znanstev. Tako so nekateri predlagali, naj volilci v zaprto kuverto ne denejo cele glasovnice, ampak naj jo raztrgajo ter s tem pokažejo svoj odpor. Drugi so predlagali, naj se kratkoma na glasovnico narodno-socialistične stranke napiše besedica »ne!«. Vendar se je zgodilo, da je marsikdo, ki je prišel na volišče z namenom da v tajnem glasovanju Hitlerju ne izroče glasovnice, na volišču v zadnjem hipu izgubil pogum pred očmi narodno-socialističnih velmož in komisarjev. Vsakdo se je zavedal nevarnosti, kaj bi sledilo, če bi predsednik, kateremu mora vsakdo izročiti svojo zalepljeno kuverto, ovitek odprl in videl, da glasuje proti Hitlerju.

Vsa Nemčija je bila pod vplivom strašnega propagandnega ognja, katerega je vodil propagandni minister Götter. Ta volilna propaganda pa je bila silno draga. Poznavalci trde, da doslej še nobene volitve, najsi se jih je ude-

ležilo še toliko strank, niso toliko veljale, kakor so veljale te, pri katerih je nastopila samo ena stranka. Samo za eno okrašeno ulico bodo za mlaje šteli 120.000 mark (kaka 2 milijona dinarjev). V propagando so vpregli vsa strokovna društva in obrtniške ter trgovske organizacije. Vsi so morali prispevati v denarju. Celotno avtomobilski šoferji so morali na svoje avtomobile nalepljati volilne plakate in izobešati zastavice. Založniki časopisov so tudi tožili, da je ta volilni boj za nje zelo draga zadeva.

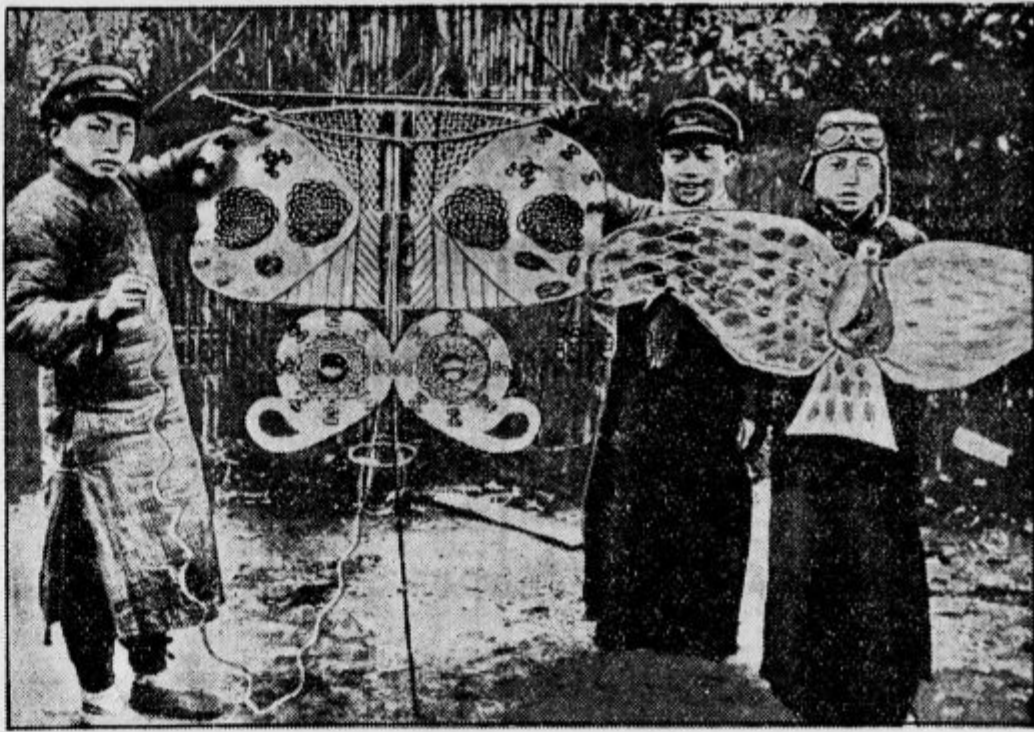
Narodno-socialistična stranka pa je v sedanjem volilnem boju, ki pa seveda ni bil noben boj, vse storila, da bi katoličane in verne protestante prepričala, da njihovi veri ni sovražna. Narodno-socialistični tedniki, ki sicer vsak teden žive le od kulturnega boja proti katoličanom, so v zadnjih tednih kar utihnili s svojo gonjo, da bi katoličane pomirili. Tako je narodno-socialistična stranka z vsem svojim aparatom, z ogromnimi tehničnimi sredstvi in s silno organizatorično sposobnostjo tako rekoč zajela vse nemške mase in jih privedla na volišče, kjer so hoče-noče glasovali za Hitlerjevo listo in njegovo politiko.



Gospa: »Oprostite ali ste se tako tetovirali, da barve ne izginejo, kadar se umivate?«
Mornar: »Nisem še poskusil.«



Konji, ki se ne plašijo. V Parizu so napravili tale poskus s konji francoske konjenice. Napravili so ozek špalir konjenikov, skozi katerega so z ropotajočimi motorji ropotali motociklisti. Niti en konj se ni splašil.



Kitajski zmaji. Naši otroci sicer znajo delati zmaje, katere spuščajo visoko v zrak, toda njihovi kitajski sovrstniki jih v tem oziru že od nekdaj visoko nadkriljujejo. Kitajski dečki izdelujejo zmaje v obliki metuljev, kraguljev itd., kakor vidimo na naši sliki. Ta umetnost je pri Kitajcih tako priljubljena, da celo mestni ljudje radi prispevajo v ta namen. Kadar mladi Kitajci začno spuščati svoje zmaje v zrak, je navadno na Kitajskem cel praznik.

Na razvalinah Džidžige

Poročila italijanskih listov, kako je bila pokončana Džidžiga v Abesiniji, so zelo poučna. 30 italijanskih letal je v sredo preteklega tedna metalo bombe na nesrečno mesto, medtem ko je dva dni poprej isto delalo 27 italijanskih letal. O mestu z njegovimi vojaškimi skladišči itd. ni ostalo nobenega sledu več. Le nekaj kadečih se razvalin priča, da so tukaj nekoč stala poslopja. V tem oziru je zanimivo poročilo italijanskega lista »Corriere della Sera«, ki poroča iz Gorahaja o tem, kako je bila uničena Džidžiga. Takole pravi:

»Klasična italijanska zamisel, da se letala v masah uporabljajo proti sovražniku, se bo v Somaliji še v naprej izvrševala z uničujočo učinkovitostjo. Kakor orjaško kladivo, ki ga goni para, katero v rednih presledkih s strašno težo pada na svoj cilj in ga drobi, prav tako bodo napadalne formacije v Somaliji udarjale tja, kamor bo treba, dokler uničenje ne bo popolno, dokler bo še kaj stalo na tleh.«

V teh kratkih stavkih, ki pa so mišljeni resno in ne cinčno, je prav za prav povedano vse, kar se da povedati o učinkih modernega vojskovanja zoper narod, ki se proti zračnim napadom brani ne more. O ljudeh, ki postanejo žrtve takih zračnih napadov, časopisi sploh nič ne govorijo. V Džidžigi je bilo baje 1500 ljudi mrtvih. Pa to je za poročila postranske stvar, saj poročajo le o metodi in tehniki takih zračnih napadov. V sredo so Italijani vrgli z letal 12 ton bomb (240 stotov). Te bombe so bile različne velikosti, težke 250 milimetrske bombe, in majhne 2 centimetrske, katere letalo mehanično spušta na zemljo tako gosto, da v razdalji nekaj sto kvadratnih metrov vse pokrijejo. Te male bombe spuščajo letalci prav na gosto zlasti tam, kjer so opazili pod seboj kakšno ekspedicijo. Več kakor eno uro so itali-

janska letala krožila nad Džidžigo 1800 m nad zemljo. Abesinske protiletalske baterije jim s tal niso mogle do živega.



Italijanska prestolonaslednica se je odpeljala v Eritrejo na krovu bolniške ladje, kjer bo delovala kot bolniška strežnica.



V zadnjem hipu rešena. Naša slika nam kaže prizor iz velike povodnji v Severni Ameriki, kjer so se ljudje pred vodo na vse mogoče načine reševali. Pred seboj vidimo moža in ženo, ki sta se pred naraslimi valovi v zadnjem hipu rešila na drevo, kjer sta čepela toliko časa, dokler ju niso rešili. Takih posameznih tragedij je bilo v Ameriki na stotine.

SLOVENEČ pred 60 leti:

V četrtek, 30. marnja 1876.

Deželni zbori.

V Stajerskem zboru je Slovencem že znani Moric žl. Kaiserfeld-Blagotinšek 7. marca t. l. pred zbranimi poslanci tožil: »Stvari stoje za nas žalostno, gospodarstvo leze rakovo pot, znamenj pa, da bo boljše, ni videti nikjer; ljudstvo pričakuje, da mu silna bremena zljajšamo, a mi tega storiti ne moremo, marveč prisiljeni smo, da mu naložimo novih in večjih žrtev, ktere zahteva ustava, nove postavne in nove naprave.« Žalostno resnico teh besed starega liberalca in ustavoverca Kaiserfelda potrjujejo neumljene številke v tisknem proračunu za l. 1877. Letos imajo deželnih stroškov 2.845.276 gl.... Drugo leto pa bode stroškov 3.006.542 gl.... t. j. blizo trikrat več, kakor pred 15 leti ob začetku predrage nam nemško-liberalne-ustavoverne »ere« ali dobe, in njenega čudovito velikanskega »napredka« v omiki, svobodi, delanju novih dolgov in nalažanju večjih dač.

Domače novice.

(Slovensko gledišče). »Materni blagoslov« je privabil v nedeljo občinstva polno gledišče. Igra je zelo dolga in ginljiva in se je prikupila občinstvu... Konec ne moremo si kaj, da ne bi izrekli resne graje prevodu v slovenski jezik. Prestavljavec je namreč nasolil prevod z vsakovrstnimi mogočimi in nemogočimi besedami, tako, da je jezik vse prej nego slovenski.

To vendar ne gre! Kako n. pr. pridemo do besede »sprojak« mestu dobre slovenske »berač«? Takih besed, ki slovensko uho dregnejo kakor ostru šivanjka, je v tem prevodu toliko, kakor med smetnim žitom plevla. Slovenski oder pač ni zato, da bi se na njem za vas nove besede hoditi učile. S tem se le občinstvo odganja, kajti čemu bi ljudje hodili igre poslušati, če jim je že skoro vsaka tretja beseda nerazumljiva!

Razne reči.

—Za škofa Senjskega je neki ime novan prodekan zagrebške teološke fakultete na vseučilišču, dr. Jurij Posilović.

—Železnico med Pontebo in Trebižem so že začeli meriti.



»Tu-le imate malenkost, dobri mož!«
»Bog vam poplačaj, gospod Ali bi mi mogli dati še malo bencina za moj voz?«

Koncert pevskega društva „Krakovo-Trnovo“

Moški zbor pevskega društva „Krakovo-Trnovo“, ki ga je izoblikoval pevovodja Adolf Gröbming, je sedaj, ko je ta odložil svoj umetniški posel, priredil koncert z novim mladim pevovodjo Radkom Simončičem.

Sporod koncerta je bil deljen v dva dela. Prvi del je obsegal slovensko umetno pesem in je v sebi združil več ali manj znane skladbe slovenskih skladateljev Adamiča, Jereba in Foersterja. Drugi del pa je obsegal slovensko narodno pesem v umetniški priredbi Franceta Marolta, Deva, Tomca in Kocjančiča. Tudi te pesmi, ki hranijo v sebi mnogo pristne lepote, so že znane. Tako je imel spored prav jasno podobo in je v glavnem slonel na dobro izbranih glasbenih umetninah.

Zbor, ki ima čez 50 pevcev, se ponaša s kar leno zvočno gmoto. Čutiti je zdravo usedlino glasov, ki jim zakoni pevske postave niso neznani. Zlasti so lepi nizki glasovi, s katerimi višji ne morejo prav tekmovali — prvi tenor je celo še nekoliko razbit po individualni barvitosti in tedaj še nima enotnega značaja. Ta skupina glasov pa je v celoti dovolj ubrana in toliko prožna, da more posredovati umetniške učinke. Ti so bili v sporedstavljeni to pot predvsem ob zadnjem delu koncerta, kjer je polnil prostor preprosti zvok. — Tudi prednšaenje je slonelo na umetniški postavi, ki kaže, da jo mladi pevovodja pozna. Frazo so imele svojo polno zaključnost, melodična snov je bila uravnotežena in sorazmerno poudarjena, pa tudi v izrazu je bilo dovolj moči. To se zlasti opet ob končnih pesmih (tja od Maroltove »Kaj b' jaz tebi dau« dalje do konca), kjer je poleg ubranega in udarnega zvoka bila razgibana tudi notranja napetost s pogonsko silo, dočim je bil prvi del (predvsem umetna pesem) še bolj sibiak in negotov in zato še ni mogel resnično prepričati. Z ozirom na vsebinski izraz se je ob podajanju izoblikovala sodbda, da so bila močnejša prvinso zanešana mesta od onih, kjer žive tiha poglobljena razpoloženja, katerim se prav ne more. To je podprl tudi splošni vtis, po katerem je večinoma prevladovala zvočna jakost, dočim je bila poglobljena mehka (falsetna) tišina še redka. — Toda v splošnem je koncert (ki se je vršil v dobro obiskani Filharmonični dvorani) lepo uspel in je lahko velika pobuda za nadaljnje delo. V. U.

Za sadno drevje in lepo sadje

Ni rastline, ki bi je v njenem razvoju nič ne oviralo. Posebno sadno drevje ima brez številnih sovražnikov, ki ga ovirajo v razvoju in rasti. K raznim vremenskim nadlogam se priključijo še razni škodljivci rastlinskega in živalskega rodu. Pri ogromnih množinah sadnih rastlin so se razni škodljivci tako razpasli, da jih posameznikom ni mogoče vseh zatreti. Dokazali so se pač že lepi uspehi proti napadu škodljivcev. Mnogo jih je še, ki ne vedo, kakšno škodo povzročajo razni škodljivci. Vendar je pa upanje, da bodo to spoznali in jih zatirali. Izmed vseh škodljivcev je najškodljivejši gotovo zavijač, ki pokvari plodove in jih napravi piskave. Zavijač je namreč majhen metulček, ki ponoči leta z vrta na vrt. Podnevi pa epi na drevesih in ga more le bistro oko zaznati, ker je močne barve kakor lubje. Zavijač dela dva zaroda. Prvi zarod je junja, drugi zarod pa avgusta meseca. Drugi zarod dela večjo škodo nego prvi. Deževje ga zelo ovira, da ne more letati sem in tje. Gorje pa sadju, če je dolgotrajno lepo vreme, ker lahko neovirano letajo metulji z dreves na drevo in kvarijo plodove. Marsikdo toži, če je suša, da sadje odpada in je črivo. Črvihosti sadja bo pa le takrat konec, ko se bo poprijel zatiranja škodljivcev vsak sadjar. Največ je tega škodljivca po zanemarjenih sadnih drevesih, ker ima črv dovolj skrivališč, v katerih se zabubi in iz bube se izmota metulček in ta opravlja svoje škodljivo delo. Samica polaga 30 do 50 jajčec na sadni plod, ko je za lesnik debelo. Zato je nujno potrebno, da se sadno drevje temeljito snaži in oskropi ali vsaj mažejo debela in debelejše veje z arborinom tudi v poletju. Zatrli bo na ta način poleg zavijača tudi druge škodljivce.

Namen vsakega sadjarja je povečanje pridelka, povišanje dohodkov. Če hočemo to doseči, se moramo varovati pred škodo, ki jo povzročajo razni škodljivci. V tem smo pri nas še daleč za drugimi državami. Sadjarstvo je bilo doslej pri nas postranska stvar. Zato ga je malokdo upošteval, manj se pa brigal za zatiranje škodljivcev. Toda razmere so se zelo spremenile. Sadje je prišlo do večje veljave. Lahko donša lepe dohodke, če je sadje zdravo in oposobno za kupčijo. Zato je odgovoren sadjar sam. Naj bi torej vsak zaveden sadjar zatiral škodljivce, ki povzročajo milijonsko škodo.

Predvsem je pa treba gledati na zdravje sadnega drevja. Zdravje je temelj in venko živo bitje, tudi za sadne rastline. Dandanes imamo mnogo sredstev, da lahko obvarujemo sadne bolezni. Lažje je bolezen preprečiti, nego zdraviti. Zgled naj bodo vinogradniki, ki leto za leto

Sport

Cros country prvenstvo Jugoslavije

Nedelja, 5. aprila, dopoldne ob 11h. igrišče Korotana, Rakovnik.

To nedeljo gre zares! Borba med najboljšimi jugoslovanskimi dolgoprogaši stopa v ospredje z vso svojo ogorčenostjo. Tekmovanje, ki je za nas Slovence poleg »momčadskega« prvenstva Jugoslavije najbolj značilno, ker se nahajajo v dravski banovini najboljši jugoslovanski dolgoprogaši, ki so v zadnjih letih bodisi v borbi za prvenstvo poedincev ali pa za prvenstvo moštev nadmočno dominirali, bo pred očmi ljubljanskega športnega občinstva omogočilo polaganje računov o dosedanjem delu in napredku vodilnim klubom dravske banovine, v glavnem iz Celja, Maribora in Ljubljane. Ljubljanska kluba Ilirija in Primorje, ki sta do danes zaporedoma po dvakrat priporila prvenstvo moštev, stopata sedaj ponovno v borbo kot najresnejša kandidata za naslov prvaka države za moštva.

Isto in ravno tako ogorčeno borbo si bosta medsebojno nudila že več let najboljša jugo-

tom škropijo vinograde z modro galico da preprečijo bolezen peronosporo. Prav tako naj bi se držali tega važnega reda tudi sadjarji, ki jih je mnogo več nego vinogradnikov. Kar je modra galica za vinograd, to je arborin za sadno drevje.

Vsak sadjar bi moral znati in po raznih znanih ugotovitvi, kaj je povzročilo obolenje na sadni rastlini. Po taki ugotovitvi je mogoče določiti način in sredstva za zdravljenje. Po deblih in vejah se nahajajo razni znaki bolezni. Težje je dožnati bolezni, ki jih povzročajo kužne glivice. Najhujše so škrlup ali krasovec, da se z arborinom uničijo in da drevje dobi gladka debela in veje. Z arborinom obdelanega drevja se škodljivci ogibajo. Iz tega je razvidno, kako vplivajo taka sredstva na zdravje sadnih rastlin. Marsikdo se izgovarja pri neuspehih le na slabo leto. Je navadno še večja škoda, ki jo povzročajo škodljivci v dobrih letinah. Posnemajte vinogradnike, da boste imeli zdravo drevje in lepo sadje, ki gre v denar.

Lepo je gospodarstvo, ki je z lepim zdravim sadnim drevjem okrašeno, še lepša pa korist.

Franc Boštele.

slovanska dolgoprogaša Ilirijan Bručan in Primorjaš Kreve, ki so jima odlične sposobnosti ravno tako vsakemu po dvakrat naklonile pomeni naslov državnega prvaka.

V nedeljski borbi pa moramo brez dvoma resno upoštevati moštva ostalih klubov v naši državi, predvsem Železničarja in Maratona iz Maribora ter Marathona iz Zagreba, ki zaznamujejo vedno večji napredek. Akoravno razpolagajo imenovani klubi z mnogimi odličnimi poedinci, kakor Kangler, Straub in Podpečan (Železničar); Struel, Kangler (Maraton, Maribor); Doršič in Priščan (Marathon Zagreb), bo brez dvoma prišla do večje veljave večja homogenost moštev obeh ljubljanskih klubov. Atleti: Bručan, Sturman Adolf in Sturman Lado, Osterman, Kvas, Jamar, Pviš itd. (Ilirija) in Krevs, Srakar Franc in Srakar Ivan. Krpan, Perc, Kranjec, Ogrin itd. (Primorje) bodo v močno izenačeni borbi skušali svojim klubskim barvam priboriti prvenstvo moštev.

Z močnimi izglezi na placement bosta stopila v borbo tudi moštvi stalno napredujoče celjske in belgrajske Jugoslavije. Slednje moč temelji na znanem maratonskem prvaku Šporcu (Ilirija), ki se je pred kratkim prijavil za belgrajsko Jugoslavijo.

Ne smemo pa pozabiti ostale jugoslovanske lahkoatletске klube, ki jima ni uspelo vzgojiti močne ekipe, razpolagajo pa z odličnimi poedinci, ki bodo močno posegli v borbo za prvenstvo poedincev. Predvsem omenjamo znanega maratonskega tekača Starmana (Sloga) in Dolinka (Korotan, Ljubljana), ki sta se letos na cross-country prvenstvu Ljubljane močno afirmirala, in varaždinske Slavijaše Čarića in Takača, ki sta doprinesla tudi letos glavni delež, da je varaždinska Slavija premočno že dvakrat porazila vse zagrebške klube v težkem cross-country štafetnem tekmovalju.

Uverjeni smo, da bo ljubljansko športno občinstvo polnoštevilno prisostvovalo cross-country prvenstvu države — velikemu prazniku napredka slovenske lahke atletike in s tem dokazalo, da pravilno razume lahko atletiko, kot plemeniti šport najvažnejšo ter temeljno telesno-vzgojno panogo. Vstopnina propagandno nizka.

Kolesarske dirke v Mariboru

Kolesarske dirke v Mariboru. V nedeljo popoldne so se vršile na dirkališču SK Železničarja na njegovem športnem prostoru ob Tržaški cesti kolesarske dirke v dveh skupinah. V prvi skupini je nastopilo 6 vozačev, med dirko so izstopili 3. Proga je imela 30 krogov (14 km), prvi je bil Josip Ajd (SK Železničar) 26:41, drugi Vinko Čajuko (Mislince-Slovenj-gradec), tretji Lozinšek Franc (SK 2.). Skupina B: startalo je 5 dirkačev, odstopil je eden. Proga je imela 40 krogov (18 km). Prvi Stefan Rozman (SK2) 35:18, drugi komaj 17 letni Franc Bricej (Ljubljana, Ljubljana), ki še mnogo obeta ter je rabil za progo 35:19, tretji je bil Julij Kacjč (Hermes, Ljubljana), četrti Josip Šunko (SK2). Vodstvo je bilo v rokah Lesnika, Lorberja, Hlebsa in Glaviča.

SK Železničar : SK Slavija, Sisak 5 : 0. Železničar je izbral prost tekmun in povabil v goste renomirano moštvo iz Siska, ki je v zadnjem času doseglo celo vrsto lepih zmag rad prvotrenidnih klubi Zagreba. Zato je bil tudi obisk občinstva precejšen. Toda gosije so temeljito razočarali. Železničarjem niso mogli nuditi prav nobenega resnega odpora. Dočim je tekma bila v prvem polčasu vsaj deloma zanimiva, je drugo polovico igre izgubil tudi Železničar veselje do igranja in je tekma postala dolgočasna. Kratek potek igre: Takoj v pričetku se vidi, da Slavija ni posebno močno moštvo, Železničarjev napad skoro igraje prehaja obrambo. V 6 min. je Konrad prvič uspešen. V 29 min. povisla Pavlin na 2:0. V 31 min. zabije Konrad 3:0. V 35 minuti pobegne Golinar obrambi in poleg neaktivnega vratarja scorea 4:0. — Lepo kombinacijo Golinar-Pavlin zaključijo zadnji z razantnim strelom v mrežo 5:0 za Železničarja. — Druga polovica igre je bila obojestransko medla. Stevilne šanse Železničarja so ostale neizrabljene, pa tudi per nevarnih napadov Slavije ni rodilo uspehov. V 23 minuti je rešil Herman siguren gol z drzno robinzonado. — Sodil je s. s. g. lančič ne preveč sigurno.

Ostali klubi Maribora so gostovali: ISSK Maribor v prijateljski tekmi s SK Muro v Murski Soboti, druga garnitura pa v Pljuju z Dravo. — Rapid je šel po ločke v Čakovce, njegova rezerva pa na prijateljsko igro z SK Plujem v Pljuju.

SSK Hermes (kolesarska sekcija). Za srečo 1. aprila sklenje se izročiti članaki sestanek ob pol 30 v prostorih gostilne Korčič. Dnevni red verifikacija in otvoritvena dirka, ki je predvidjena na 19. april.

SK Ilirija — smučarska sekcija. Danes ob pol 30 se vrši seja. Prosim, da se sje odelele gg. Bal-tovoz, Miklavčič, Bledovec, Mahkovec, Zupan, Bručan in Osterman. — Načelnik.

SK Korotan. 1. seja s. o. bo v torek 31. 3. m. ob 8 zvečer.



Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je danes, dne 30. marca mirno v Gospodu zaspal naš preljubljeni Logarjev ata, gospod

Klemen Robnik

posesnik in gostilničar
v Logarjevi dolini

Pogreb dragega pokojnika bo dne 1. aprila ob enajstih dopoldne na Solčavsko pokopališče.

Globoko žalujota rodbina Logarjeva

Grad Hubertus

Roman

Ze s ceste je glasno pozdravil dekleta. Mali je zardela in molče prikimala lovcu, kakor bi ji veselo nad tem nenadnim svidenjem zaprlo sapo. France se je približal in ji dal roko. Mali ga je potegnila na klop, plaho se ozrla po dvorišču in cesti in dejala šepetaje:

»Povej takoj! Ali si spet v pravem redu z gospodom grofom? Ali si mu odkrito povedal?»

»Vse sem mu povedal.«

»Potem je gotovo vse spet dobro!«

»Kakor se vzame. V obraz mi je seveda rekel: verjamem ti. Toda vse te dni, pri lovu in v koči, sem razločno čutil, da nič več prav ne zaupa.«

»Da more biti tako krivičen! To mi pa nič ni všeč pri starem gospodu grofu. Drugače utegne res biti dober gospod, toda kakor počenja s teboj —

»Ne smeš se kregati! Moj gospod je slej ko prej. Ta reč mi pa seveda leži na pléčih ko mlinski kamen. A če pomislim, mu ne smem zameriti. Če štirideset let je že pri lovu. Zato mu je moral pač že dostikrat priti pod roko malopriden človek, ki ga je goljufal spredaj in zadaj. Kar so zakrivilili drugi, moram odsluževati jaz. In Schipper pač šču-je. V božjem imenu! Strpeti se moram, dokler grof ne sprevidi, da mi dela krivico.«

Mali se je jeza polegala. »France, ti si dober človek! A kar dober biti, je večkrat tudi nevarno. Faloti obračajo to v svoj prid, pošten človek pa trpi.«

»Že res, da govoriš resnico. A ne moreš se obračati kakor obrača krojač staro kamizolo. Kakor kamen pada, tako obleži, kakršen je človek, tak ostane. Pustiva v miru vsi reči! Zadovoljen sem, ko vem, da mi hočeš dobro! Ti že dolgo sem to čutil. In prav res, če sem pri tebi — Umolknil je v srečnem nasmehu in se pomaknil bliže

Mali se je nekoliko zmedal, toda Ančica je bilo menda kar prav, da se je lovec tako primaknil. Že dolgo je otrok stegal ročice po jelenovih koščkih, orlovih krempljih in svizčevih zobeh, ki so s srebrnom okovani mahali v košatem traku s France-tove verižice pri uri. Zdaj je Ančica mogla ujeti predmet svojega hrepenenja in je od veselja cepetala z nožicami.

»Poglej no otročička! se je nasmehnila Mali. »Daj, pusti mi malo njegovo veselje.«

»I, seveda!« Da bi se otrok lažje igral, se je sklonil France naprej. Pri tem mu je bila leva roka nekako napoti in moral je jo oviti Mali okoli ramen. »Da, da,« je dejal, »kar čuditi se moram, za koliko je danes videti otrok bolj zdrav, ko zadnjič.«

Maline oči so se svetile od veselja. In da bi imela Ančica še bolj pripravo, se je privila tesno k lovcu. »Kajne? Vsi sosedje govore o tem, kako se je otroček spet razvil.«

»V tvoji ljubezni pač, veš!« je dejal France resno. »To dobro de in se takoj čuti. Kaj takega je dostikrat boljše ko na bolj učen doktor. Kar ogreje človeka znotraj po drobnoju, veš, in ti naravna življenje drugam. Kakor bolna rožica, kadar posije sonce. Kaj Ančica? To stori dobro: daaaa! Nežno je trepljal po obrazu bebjajočega otroka, ki je na krilu svoje mlade krušne matere vedno bolj veselo cepetal in z obema rokama razgibal po rožljajoči igračici. »Daaa, Ančica, kaj? Prava ljubezen pomaga hitreje ko jaserka in bežeg.«

»Tega pri meni ne bo stradalosti je zatrjevala Mali. »Ljubezni imam poln žakelj in vso dam, da le pomagam.«

Potem sta tiho sedela in smehljaje se gledala otroka pri igri.

Na dvorišče je prišel Forbek. Bil je bledega čela in okoli oči so se mu vili temni kolobarji, kakor bi celo noč nič ne spal. Pri pogledu na te tri ljudi, ki so bili videti kakor mlada, srečna družina, se mu je obraz razvedril. Tudi slikovitost skupine ga je zamikala; obenem se mu je ponujala ugodna

prilika, da bi pridobil loveca, ki ga je brž spoznal, za svoj model.

Ko se je Forbeck bližal klopi, se je Mali rdeča odmaknila stran in France je načemiril obraz. Na slikarjevo prošnjo, naj bi se mu postavil za model, lovec ni takoj vedel, kaj naj odgovori. Šele ko mu je Mali vzpodbujajoče prikimala, se je dvignil in rekel: »Če gospod slikar misli, da je na meni kaj silkanja vrednega, naj bo. Za urico že utegnem.«

Forbeck in France sta odšla v zgornjico in delo se je takoj pričelo. Lovec, ki ga je slika hudo razveselila in se ni mogel dovolj načuditi, kako je »ljuba kontesa« podobna sebi, je brž zapopadel svojo nalogo. Toda ko je nekaj časa stal, kakor mu je bilo ukazano, je povsili roke in zamišljeno zmal z glavo.

»Ali ste utrujeni?« je vprašal Forbeck.

»Bog varuj! Toda sodim, da bi mogla stvar malo boljše izpeljati. Mislim si res, da nosim spet konteso, kakor takrat. Toda prava moč bi se dala boljše naslikati, če bi imel kaj na rokah — kaj težkega. Ali ne menite tudi vi tako?«

»Vsekakor —

Tedaj je stekel France k vratom in zaklical doli po stopnicah: »Mali, daj, pridi brž malo sem gor!«

Dekle je prišlo z Ančico v izbo. Ročno je razgrnil France svoj plašč po podu, posadil nanj otroka in mu dal verižico z bingljajočimi zakladi za igračo.

»Kaj vendar počenjaš?« je jecljala Mali. »Kaj se je zgodilo?«

»Poglej!« se je zasmehal France in si v hipu dvignil dekleta na roke. »Tako, gospod slikar, zdaj pa začnite!«

Med smehom se je hotela Mali upirati; toda France-tove roke so bile vajene obdržati, kar so zagrabile. In ko se je s prosto besedo oglašil se Forbeck, je Mali svoje itak ne preveč resno upiranje opustila in rekla: »Ker že hoče gospod slikar, v božjem imenu!«

Forbeck je delal s tiho vnemo, dočim je jutranje sonce široko in svetlo sijalo skozi okno na oba strpljiva modela. Zatopila sta se pri tem tako zelo, da je France prelišal enajsto uro, Mali pa govorjenje, ki se je oglašilo spodaj v vezi.

Oba starejša Brucknerjeva otroka sta prišla iz sole in na cesti naletela na očeta. Ko je gospodar videl, da je hiša prazna in ognjišče v kuhinji mrzlo, je poklical sestro. Tedaj je zaropotalo v zgornjici in prestrašen moški glas je zaklical: »Marija in Jožef. Enajst proči! Zdaj bo pa sila!« Zgoraj so se odprla vrata, po stopnicah so zaropotali urni koraki in France je s puško in palico zviliral kakor ubežnik mimo kmeta, ne da bi ga pozdravil.

Bruckner je prebledel. S trepetajočo kletvijo je sezul čevlje in skočil po stopnicah. Zgoraj je na pragu odprti vrat obstal, ne vedoč, kaj bi. Bal se je bil, da bo našel sestro samo. Zdaj pa je stala z Ančico na rokah poleg slikarja in se veselo razgledovala po platnu.

»Mali! Otroka sta doma!« je dejal kmet z omahujočim glasom, se obrnil in odšel spet v vežo. Tu je čakal. Ko se je sestra prikazala, jo je temno pogledal v obraz.

Maline oči so se veselo svetile. »Zdaj pa skuham takoj!« je rekla in se namerila mimo brata v kuhinjo.

Zastopil je pot in njegov pridušni glas je bil hripav: »Kako pride lovec v hišo?«

Smejoč se mu je hotela Mali odgovoriti. Ko je pa uzrla blede, od razburjenja drgetajoči bratov obraz, jo je smeh minil. »Toda Lorence? Kaj ti je spet?«

»Kako pride lovec v hišo?«

»Maline obrvi so se namršile. »Malo špansko sprašuješ!« Bila je spet mirna. »Slikar gori silka France in si ga je pripeljal v izbo. In mene je tudi potreboval. Ali je pri tem kaj krivega?«

Bruckner si je potegnil z ožuljeno roko čez lase in se obrnil stran.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Posestva

Enonadstropna hiša

z vrtom, nova, ob glavni cesti v Zagorju, primerna za vsako obrt, naprodaj. Pojasnila daje: Kovač Martin, Zagorje ob Savi št. 159. (p)

Posedniki

hiš, vil, parcel in posestev, ne trudite se sami s prodajo, zaupajte se meni in pripravi se bode o solednosti, kakor že mnogo drugih od sedaj.

Pristavec Franjo

Nakup in prodaja nepremičnin, Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Telefon 23-81. Nasproti dram. gledališča.

Dve lepi

stanovanjski zidani hiši v Rušah naprodaj za 60.000 Din. Naslov v upr. »Sl.« pod »Lepa lega« 4315. (p)

Gostilniško hišo

enonadstropno, v najboljšem stanju, s prvovrstno vpeljano gostilno v večjem mestu Slovenije prodam. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Brez posredovanja« št. 4556. (p)

Veliko novo hišo

na Črnučah prodam za 130.000 Din. 6000 m² vrta, garaža, ribnik, najlepša lega. Jerko Jože, Črnuče št. 58. (p)

Lepe stavbne parcele

sončne, tik Celovške ceste — ugodno prodam. Vprašanja upravi »Slovenca« pod »Parcele« št. 4542. (p)

Službodobe

Ključavn. pomočnik

spreten, se takoj sprejme. Markič, Tržič. (b)

Spretno dekle

za šivalni stroj sprejem. Erjavčeva 9. (b)

Mizarsk. pomočnika

takoj sprejem. Alfonz Hauptman, Svecina. (b)

Natakarico

ali prodajalko, ki ima veselje do gostilne, sprejem proti mesečni plači. Potrebna manjša kavicija. Ponudbe podružnici »Slovenca« v Celju pod »Lepa lega« št. 4556. (b)

Auto-motor

Avtomobilisti pozor!

Za pomlad Vam Vaš avto strokovno in najceneje prenovi, na novo liča in tapetira Martin Mali — Domžale, specialna delavnica za »Duc« ličanje in tapetiranje avtomobilov. (f)

Denar

Vse denarne posle

nakup in prodajo vrednostnih papirjev, vnovčevanje terjatev pri denarnih zavodih, menic in čekov, eskont in reeskont.

posojila

kompensacije dolgov, konvertacije.

Srečke drž. razredne

loterije

izvršuje strokovno in strogo solidno Bančno kom. pisarna

RUDOLF ZORE

LJUBLJANA

Gledališka ulica št. 12. Telefon 38-10.

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10.

Denarne zadeve

bančne, hranilniške in posojilniške terjatve vseh denarnih zavodov, vrednost. papirje, Vojno škodo

nakup in prodaja

izposluje razne kredite v gotovini na hranilne knjižice in hranilne knjižice na vknjižbo.

Izvede razne kompenzacije, plačila dolgov pri denarnih zavodih s hranilnimi knjižicami in z gotovino.

Zanesljive nasvete in informacije glede naložbe kapitala v gotovini in hranilnih knjižicah dobite edinole pri pooblaščen Bančni posl. pisarni Alojzij Planinšek v Ljubljani, Beethovnova ul. 14/II. Telefon 35-10. Za odgovor znamko.

Družabnika

išče dobro vpeljan valjčni mlin. — Potreben kapital 100.000 Din v gotovini in s sodelovanjem. Natančne pogoje osebno ali pismeno. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Dobro naloženi kapital« št. 4540. (d)

Mestno poglavarstvo Ljubljana
1/3 No. 19342/36

Razglas

Mestno poglavarstvo v Ljubljani opozarja vse prizadete, zlasti mesarje na inkorporiranem ozemlju mestne občine ljubljanske, da se bodo po sili zakona in v smislu sklepa mestnega sveta z dne 20. marca 1936, počenši s 1. aprilom 1936, kateri dan se inkorporacija okoljskih občin dokončno izvrši, pričela izvajati na vsem teritoriju mestne občine ljubljanske določila čl. 28. zakona o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni.

Čl. 28. cit. zakona se glasi: V krajih, kjer obstoji javna klavnica, urejena za klanje velikih in malih živali, se smejo klati velike in male živali samo v tej klavnici.

Za vse je tedaj uporaba mestne klavnice v Ljubljani, ki zgoraj navedenim pogojem odgovarja, obvezna.

Prekrški te zakonske odredbe se kaznujejo po čl. 113. in 116. cit. zakona v denarju do 900 Din ali z zaporom do 30 dni.

Ljubljana, dne 28. marca 1936.

Predsednik: Dr. Juro Adlešič s. r.

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

CITAJTE IN SIRITE
»SLOVENEČ«

Vnajem

Garažo

eventuel. šoferško sobo v mestu oddam. Vprašanja upravi »Slovenca« pod »Garaža« št. 4530. (n)

Valjčni mlin

na prometnem kraju, blizu kolodvora, se odda v najem. Pogoji osebno ali pismeno. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Lepa prilika« št. 4539. n

SOBE

Sobo

opremljeno, za enega ali dva gospoda oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4563. (s)

Kupimo

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah

CERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Kolesa

poniklana in kromirana naprodaj po neverjetno nizkih cenah. Stara kolesa jemljejo v račun. — Nova trgovina, Tyrševa cesta 36. (l)

Ia orehe

cele, 50 kg 340 Din — Ia jedra 5 kg 105 Din — franko vsaka postaja — razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (l)

Trenčkote

rsa oblačila, perilo itd. — v ogromni izbiri — kupite poceni pri Preskerju Sv. Petra cesta 14. (l)

Kolo

dobro ohranjeno, poceni prodam. Tezno, Maistrova ulica št. 41, pri Kramaricu. (l)



Nenavadna slika za našo moderno dobo!

Tudi Vaš dom brez radio-aparata dela enako nenavaden vtis

Dandanes ni več potrebno, da iščete zabave in razvedrila izven hiše.

PHILIPS RADIO

Vam s svojimi ugodnimi pogoji nudi možnost, da se tudi Vi okoristite z najlepšim razvedrilom naše dobe.

Zahtevajte še danes, da se Vam postavi v Vaši hiši

PHILIPS RADIO

Tinček in Tonček kot detektiva

21.

Janezek pripoveduje dalje



»Da ne bi mogel kričati,« je nadaljeval Janezek svoje pripovedovanje, »sta mi kajona zavezala tudi usta. Potem sta me vlekla s seboj skozi temen rov k reki. Tam sta me položila v majhen čoln in me trdo privezala nanj. Potem sta se ljubezljivo poslovila od mene in me prepustila usodi.«



»Nekaj časa me je čoln nosil križem-kražem po reki. Bogve, kaj bi se bilo zgodilo z menoj, da ni srečno naključje nazadnje zaneslo čolna v bližino Samovega splava. Premišljeval sem, kako bi ga opozoril nase. Roke in usta sem imel zvezana, edino noge sem imel proste. Izkoristil sem to in začel na vso moč udarjati s petami svojih čevljev ob čoln. In je Sam res postal pozoren. Hitro se mi je približal s svojim splavom, mi prerezal vezi okoli života in me vzel pod svoje varstvo. — Vidita, to je vsa zgodba. Če vrlega Sama ne bi bilo, bi se zdajle z menoj mastile ribe.«

Zahvala

Za množtevne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob priliki nenadomestljive izgube našega nepozabnega soproga, očeta, gospoda

Jerneja Pinterja

bančnega ravnatelja v p.

in darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, izrekamo tem potom našo najpriskrnejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so prisli našega blagega rajnega kropit in so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem najpriskrnejša zahvala!

Sveta maša zadušnica se bo darovala v sredo, dne 1. aprila v frančiškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja ob sedmih zjutraj.

V Ljubljani, dne 31. marca 1936.

Zalujoči ostali.

Za moške obleke

Nudimo veliko izbiro kamgarna v najnovejših modnih deseni . . . od Din 78.— naprej

Športne ševite, trpežne, v vseh barvah » 60.— »

Polvolno za fantovske obleke, širina 140 cm » 28.— »

Trpežen loden za lovske in športne obleke, blago za modne hlače, pumparice, jankerje, gabardine za trenčkote kakor tudi vsakovrstno blago za moške podlage i. t. d. po jako nizkih cenah. Oglejte si brezobvezno pri

F. I. GORIČAR

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29



V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da nas je zapustil naš dobi oče, stari oče, gospod

Andrej Snoj

posestnik in železničar v p.

dne 29. marca ob četrt na sedem zvečer po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere.

Pogreb bo v torek ob pol petih iz hiše žalosti na farno pokopališče v Lesce.

Lesce, dne 29. marca 1936.

Dr. Andrej, univ. prof., Ivan, Franc, Anton, sinovi. Ivanka, Pepca, Albina, sinahe; vnuki, vnučkinje — in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše nepozabne mame, stare mame, prababice, sestre in tete, gospe

Franje Belina

kakor za poklonjeno cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gg. zdravnikom, čč. sestram usmiljenkam, čč. duhovščini in vsem, ki so blago pokojnico spremili k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 1. aprila 1936 ob osmih zjutraj v farni cerkvi sv. Nikolaja.

V Ljubljani, dne 30. marca 1936.

Zalujoči ostali.

GRADBENO PODJEJE G. TÖNNIES

sporoča, da je dne 28. marca umrla njegova zvesta uradnica, blagajničarka, gospodična

Ana Paulin

Blago pokojnico, ki je dolga leta najzvestejše izpolnjevala svoje dolžnosti, bomo ohranili trajno v najlepšem spominu.